

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU ÜYELERİNDEN
KURULU KARMA KOMİSYON
ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

—●—
14 Nisan 2021 Çarşamba
—●—

KONU:

-Kamu Denetçiliği Kurumunun(KDK) verdiği tavsiye kararlarına uymayan/uyamayan ya da KDK'nin istediği bilgi ve belge taleplerine olumlu yaklaşmayan kurum temsilcilerinin dinlenmesi.

-KDK'nin verdiği tavsiye kararlarına uyum oranı yüksek olan kurum temsilcilerinin dinlenmesi

14 Nisan 2021 arşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.31
BAŞKAN: Ahmet Salih DAL (Kilis)

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Alt Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kamu denetçilerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımızdan gelen saygıdeğer temsilciler, kıymetli basın; hepinize hoş geldiniz diyorum, hayırlı ve bereketli Ramazanlar diliyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Kamu Alt Komisyonumuzun 3’üncü Toplantısını açıyorum ve hayırlara vesile olmasını tekrar diliyorum. (*)

Kamu Denetçiliği Kurumu kararlarına uyum sağlayan kurumlarımız ile tavsiye kararlarına uymayan veya uyamayan kurum ve kuruluşlarımızı dinleyeceğiz. Amacımız, tavsiye kararlarına uyum gösteren idarelere teşekkür ederken kararlara uyum gösteremeyen idarelerin Kamu Denetçiliği Kurumuyla etkin iş birliği yapmalarını temin etmek ve tavsiye kararlarına uymaları gerektiğini değerlendirerek çözüm önerileri geliştirmektir. Olumlu sonuçlara vesile olmasını temenni ediyoruz.

Şimdi gündeme geçiyorum.

İlk olarak, Kamu Denetçiliği Kurumu kararlarına uyum sağlayan kurumumuzla ilgili dosyayı kısaca dinleyeceğiz. Kamu Denetçiliği Kurumunun 2020 yılı Raporu’nda Milli Eğitim Bakanlığının, 2019/21066 numaralı başvuruya ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararı yönünde işlem tesis ettiği, 2019/21160 numaralı kararla dostane çözüm yoluna gidildiği ve ayrıca 2020/4700 numaralı gönderme kararının olduğu belirtilmiştir. Konuyla ilgili Kamu Denetçimiz Sayın Sadettin Kalkan ve Celile Özlem Tunçak Hanımefendi’ye sözü veriyorum.

Buyurun Sadettin Bey.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli kurum temsilcileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ben, Kamu Denetçisi Sadettin Kalkan. Benim Kamu Denetçiliğinde, ombudsmanlıktaki görev alanım, kamu personel rejimine ilişkin sorunların çözülmesidir. Buna ilişkin dosyaları çözümleyerek ilgili kurumlarla irtibat hâline geçiyoruz.

Bugünkü konumuz da Adana Milli Eğitim Müdürlüğünde görev yapmakta olan bir görevlinin aile yardımı almakta olan çocuk için yapmış olduğu başvurudur. Çocuğun yüzde 40’tan fazla engelli olması sebebiyle aile çocuk yardımının yüzde 50 fazla ödenmesi gerekirken ödenmemesi sebebiyle bize başvuru yaptı. Biz de yaptığımız incelemede bu kişinin 2019 yılındaki toplu sözleşmeler sonucunda, idareyle yapılan görüşmeler sonrasında Hakem Kurulunun almış olduğu karar çerçevesinde “2020-2021 yıllarına istinaden yüzde 50 fazla ödenir.” hükmü çerçevesinde ödenmesi gerektiği yönünde ilgili kuruma, Milli Eğitim Bakanlığına tavsiyede bulunduk. Ancak cevabi yazıda da kamu iletişim sistemindeki butonlarda “Çocuk yardımından yararlanıyor.” ikinci seçenekte “Yararlanmıyor.” butonları olduğu için, “Yüzde 50 fazla yararlanıyor.” butonu olmadığından böyle bir ödeme yapılamadığı şeklinde bize Bakanlıktan bir cevap geldi. Aslında, hem ödenmesi yönünde hem de ilgili bakanlıklar nezdinde bu sistemi derleyen, toparlayan ve sistemi yürürlüğe koyan Hazine ve Maliye Bakanlığıyla da iletişime geçmeleri ve bu sorunu çözmeleri, bir düzenleme yapmaları şeklindeydi tavsiye kararımız.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Kararımıza uyuldu ve ödemeleri yapıldı sanıyorum. Geçmişe yönelik ödemeler de... Onu soruyorlar zaman zaman bize “Geçmişe yönelik yapıldı mı?” diye. Eğer sistemde de o buton yerleştirilmişse bu sorun ortadan kalkmıştır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Özlem Hanım’ın söyleyeceği bir şey var mı?

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Benim başka dosya Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tamam.

Söz konusu başvuruya ilişkin Millî Eğitim Bakanlığımızca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere sözü Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdür Vekili Sayın Oktay Kılıç ve Destek Hizmetleri Genel Müdürü Sayın İsmail Çolak’a veriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI OKTAY KILIÇ – Sayın Başkanım, değerli vekiller ve kıymetli kamu kurumlarımızın yetkili görevlileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki şimdi, burada, Adana Valiliğimizin görev kapsamında olan, özellikle KBS sistemiyle ilgili... KBS sistemi, malum, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün maaş, otomasyon ve harcama sistemini birlikte deruhte eden bir sistem, hem muhasebe sistemi hem de personel maaş sistemini birlikte yürüten bir sistem. Aldığımız bilgide, söz konusu Sayın Denetçimizin ifade ettiği gibi, “faydalıyor” ve “faydalanmıyor...” Faydalanmasının yeterli olmadığı, yüzde 40’ın üstünde malullük durumu söz konusu olduğu için ilave bir yüzde 50’nin daha ödemesinin gerektiği ortaya çıkıyor. Ona ilişkin de buton olmadığı için Maliye Bakanlığıyla irtibata geçiliyor. Maliye Bakanlığı da KBS sisteminde bu butonun yanında artırımlı olan hususa ilişkin butonu da dercedince, hâliyle, sistem otomatik olarak hesaplıyor, ilgili kişiye hak ettiği hak edışı veriliyor, tevdi ediliyor. anladığım kadarıyla ödeme de yapıldı, bir sıkıntı görünmüyor.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Peki, biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi, yine Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili başka bir konuyla ilgili Sayın Özlem Hanımefendi’ye sözü vereceğim.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Başkanım, bizim 2020/4700 sayılı gönderme kararımızda Kamu Denetçiliği Kurumu olarak, ayrı bir e-başvuru sistemi üzerinden 18 yaş altı çocuklarda direkt başvuru alabilen tek kurum olarak çocuk hakları ve çocuk hakları hakkında farkındalık ve çocuk dostu yaklaşımın kamu idarelerinde de yerleşmesini sağlamayı amaç edinmekteyiz. Ayrıca, çocukların da hak arama kültürünün genişlemesi, bu kültürde yer alması hakkında çalışmalarımızın sonucu, 20 kadar çocuğun birlikte yaptığı başvuruda okul gıdası logolu ürünlerin tüm okul kantinlerinde satılması ve sağlıklı beslenme haklarının güvence altına alınması talep edilmiştir. Bu, 2020 yılı başvurusu olmakla birlikte ben Komisyonu şöyle de bilgilendirmek isterim: 2018’de 30 küsur, hatta daha fazla, 2019’da bir o kadar, Kurumumuza okul kantinleriyle ilgili şikâyetler gelmiştir gene çocuklardan, buradaki fiyatların yüksekliği veya sağlıklı besinlerin olması hakkında. Biz de çocuk başvurularını ilgili idareyle, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığıyla paylaşarak bu çerçevede öğrencilerin sağlıklı beslenme ve kaliteli eğitim haklarının güvence altına alınmasını teminen, karar içeriğinde bahsedilen yol gösterici, önleyici, geliştirici bir rehberlik anlayışıyla okul kantinlerinde gerekli denetimlerin yapılması amacıyla Millî Eğitim Bakanlığına göndermiştik. 2018 ve 2019 çalışmaları sırasında bakanlıklar tarafından bilgilendirildik. En son, bu 2020 yılı başvurumuzda da... Kendileri herhâlde daha uzun anlatacaklardır, ben yapılan çalışmaları değil de bizim başvuruyu

anlatayım. Biz de Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 24'üncü maddesinde düzenlenen, çocukların sağlık hakları ve sağlık hakkının alt bileşeni olan beslenme hakkıyla ilgili olduğunu bu başvurunun ve bu hakların güvence altına alınması, sağlıklı gelişimlerini teminen okul kantinlerinin öğrencilere sağlıklı beslenme olanağı sunması, bunlarda fiyat birimleri listesinin de göz önüne alınması, okul gıdası logosu... Zaten biraz evvel bahsettiğim, bizim bilgilendirildiğimiz iki yıllık çalışma sırasında da mevzuatının çok güzel olmakla birlikte, uygulamada da okullarda etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik üç bakanlığa gönderme kararı vermiştik. Millî Eğitim Bakanlığımız yapılan iş protokollerini, Beslenme Dostu Okullar Programı İş Birliği Protokolü'nü, üç bakanlığın kendi arasında yaptığı protokolle bu okul logosunun yerleştirilmesini... Başvuranın okulunun 10 Temmuz 2019 tarihinde Beyaz Bayrak Programı sürecinin dolmasıyla ilgili olarak Beslenme Dostu sertifikasının iptal edilmiş olup ilçe Millî Eğitime okulun başvurusunun pandemi nedeniyle beklediği, Beslenme Dostu Okul kriterlerini sağlayarak sağlıklı beslenme ortamının yaratılması gerektiği bize bildirilmiştir. Ayrıca, müfredatta da Millî Eğitimdeki müfredatta da kaliteli beslenmenin öneminin çocuklara oturturulması, RTÜK tarafından da bu çocuklarla ilgili yayın akışında sağlığı tehdit edici ürünlerin özendirilerek reklamlarının yapılmaması hususunda da kararlar olduğu tarafımıza iletilmiştir. Bu anlamda, ben her 3 bakanlığa da -ilgililerin anlatmasına bırakıyorum- yaptıkları güzel çalışmalarından ötürü teşekkür ediyorum. İnşallah, pandemi sonrası yüz yüze eğitimde bu kantinlerin daha sağlıklı, daha ulaşılabilir fiyatlarla öğrencilerimize hizmet sunacağı kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi, bu konuyla alakalı olarak da Sayın Çolak'a söz veriyorum.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Şimdi, kantinlerle ilgili hakikaten biz önemli bir çalışma başlattık, Tarım Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığıyla müşterek olmak üzere. Şimdi, bu konuya münhasıran özellikle 2020/4700 sayılı başvuru hakkındaki hususla ilgili özel bir bilgi vermek istiyorum, arkasından, okul kantinleriyle ilgili bir genel bilgi vermek istiyorum izin verirseniz.

Bakanlığımıza bağlı Erzurum ili, Başbaşı Çok Programlı Anadolu Lisesinin 16 öğrencisi tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu Denetçiliği Kurumuna 2020/4700 başvuru numarasıyla yapılan başvuru hakkında: Bakanlığımızca öğrencilerimiz duyarlı davranışlarından dolayı tebrik edilerek konu hakkında yapılan çalışmalar mevzuat ve kılavuzlar paylaşılmış, çocuklarımızın hakları konusunda bilgilendirmeler yapılmış, sağlıklı beslenme konusunda teşvikler yapılarak dostane çözüm yoluyla iş birliği yapılması suretiyle çözüme kavuşturulması sağlanmıştır.

Bu kapsamda sürdürülen faaliyetler şunlardır Sayın Başkanım: Bakanlığımıza bağlı okul kurumlarında çocukların sağlık haklarının alt bileşenlerden olan beslenme ve sağlık gelişimi hakkında alınan önlemler, Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Genelgesi yayımlandı. Bu kapsamda, çocuklarımızın yeterli ve dengeli beslenmelerinin teşvik edilmesi, buna bağlı olarak doğru beslenme alışkanlıklarının kazandırılması ve güvenilir gıdaya erişim sağlanarak olabilecek gıda zehirlenmelerine ve bulaşıcı hastalıklar ile yetersiz ve dengesiz beslenmeye bağlı hastalıkların, obezite gibi, diyabet gibi, kalp damar hastalıkları gibi hastalıkların önlenmesi hedeflenmektedir.

Okullarda satışı yapılabilecek yiyecek ve içecekler için tek bir logo geliştirilmiş, Bakanlığımız, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan Okul Kantinlerinde Satışa Sunulacak Gıdalar ve Bu Gıdalarda Kullanılacak Logo Uygulamasına İlişkin İş Birliği Protokolü kapsamında bu süreç çok taraflı yürütülmektedir. Çocuklarımızın başvurusunda yer alan talepler hakkında 22 Ekim

2020 tarihli ve 31282 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan (2020/23) sayılı Okul Gıdası Hakkında Tebliği’yle mevzuat altyapısı oluşturulmuştur. Çocuklarımızın başvurusunda yer alan talepler hakkında 10 Kasım 2020 tarihinde ise Bakanlığımız, (2020/8) sayılı, Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Genelgesi yenilenerek uygulamalarda meydana gelen aksaklıklar ve eksiklikler bertaraf edilmek suretiyle yeni bir düzenleme yapılmıştır.

Şimdi, bu olaya münhasıran yaptığımız çalışma bu. Bir de tebliğle ilgili... Bu tebliğ hakikaten önemli bir çalışma. 2020 Eylül ayına kadar ertelenmişti, bir yıl daha ertelendi logo uygulamasıyla ilgili husus. İnşallah, 6 Eylül 2021’den itibaren artık okullarda bulunan kantinlerimizin satacağı ürünler logolu olmak zorunda, tehir edilmezse şayet uygulanmaya başlanacak. Bu kapsamda tebliğ, Bakanlığımıza bağlı resmî ve özel okul kurumlarının bünyesinde faaliyet gösteren kantin, kafeterya, yemekhane, büfe, çay ocağı gibi gıda işletmelerinde doğrudan öğrenciye satışa ve tüketime sunulacak hazır ambalajlı gıdaların okul gıdası onay şartlarına ve bu gıdalarda kullanılacak okul gıdası logosuna ilişkin hususları tanzim etmektedir.

Bakanlığımıza bağlı resmî ve özel okul kurumlarının bünyesinde faaliyet gösteren gıda işletmelerinde doğrudan öğrenciye satışa, tüketime sunulacak hazır ambalajlı gıdalar için Tarım ve Orman Bakanlığından “okul gıdası onayı” alınması zorunlu hâle getirilmiştir, ilgili tebliğ çerçevesinde. Söz konusu tebliğe göre, işletmelerde doğrudan öğrenciye satışa ya da tüketime sunulacak hazır ambalajlı gıdaların ambalajında okul gıdası logosu bulunmak zorunda. Oyuncak Güvenliği Yönetmeliği kapsamında yer alan ve/veya oyuncak olarak kullanılması muhtemel madde ve malzemeler gıda ambalajı olarak kullanılmasına izin verilmeyecektir. Okul gıdası kriterleri Sağlık Bakanlığınca belirlenecek, Tarım ve Orman Bakanlığıyla Millî Eğitim Bakanlıklarına resmî yazıyla iletilecek, okul gıdası kriterleri 2 bakanlığın da internet sitesinde yayınlanacaktır.

Okul gıdası logosu bulunan ürünlerin bakkal, market ve benzeri perakende işletmelerde de satışa sunulmasına izin verilecektir yani sadece okul kantinlerinde değil, okula yakın olan bakkal, market ve benzeri perakende işletmelerinden de okul gıdası logolu ürünlerin satılmasına müsaade edilecektir. Hazır ambalajlı gıdalar için Tarım ve Orman Bakanlığından okul gıdası onayı alınması, 6/9/2021 tarihinden itibaren zorunlu hâle gelecektir. Bu süreçte okul gıda işletmeleri ve üreticileri Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu tarafından belirlenen gıda içeriklerine sahip ürünlerin satışını yaparken tebliğde belirtilen logoyu kullanacaktır. Tebliğin ekinde de Sayın Başkanım, şöyle bir logo tanzim edildi. Bu logonun ürünlere bizzat işlenmesi...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Neyi anlatıyor logo?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Çocuklarımızın daha güvenli ürün almasını...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Onu anladım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hayır, hayır, logonun içeriğini anlamadık.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Ha, şekil olarak, 4-5 çocuk var; etrafında, okul gıdası, mutlu çocuk, sevimli çocuk, güvende çocuk...

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Yarışmayla falan mı belirlendi? Nasıl belirlendi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Ha, Tarım Bakanlığı belirledi, bilmiyorum Sayın Vekilim. Bunun tanzimini Tarım Bakanlığı yapıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Belki de siyah-beyaz olduğu için çok şey görünmüyor öyle.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Belki de renkli olsa... Bilmem, belki de, doğrudur.

Millî Eğitim Bakanlığı bu işin neresinde? Bu işin tabii ürünlerin seçilmesi ve ürünlerin içeriği Sağlık Bakanlığı ve Tarım Bakanlığı birlikte yapıyor, biz sadece işin denetimini, yani bizim kendi okullarımız olunca hâliyle biz de müşterek olarak dâhil edilmiş durumdayız, yoksa bunların belirlenmesi doğrudan bizim tarafımızdan yapılan bir husus değildir, biz, sadece denetim kısmını yapıyoruz.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) - Birlikte yapıyoruz tabii.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Ha, tabii, birlikte yapıyoruz tabii ki. Yani bunun nasıl yapıldığı sorusuna muhatap olunca, onun nasıl olduğunu bilmiyorum.

Okul gıdası komisyonu, okul gıdasına ilişkin yeni başvuruları ve okul gıdası kriterlerine ilişkin değişiklik taleplerini değerlendirmek üzere okul gıdası komisyonu kuruluyor. Komisyon da Tarım Bakanlığından 3, Sağlık Bakanlığından 2, Millî Eğitim Bakanlığından 2 temsilci olmak üzere, konusunda uzman toplam 7 üyeden oluşmakta. Gerekli hâllerde komisyon toplantılarına ilgili diğer bakanlıklar ve sivil toplum kuruluşları da davet edilebilmekte.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bu, her okula mı, Millî Eğitim Bakanlığına mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Hepsi dâhil Sayın Vekilim, özel ve kamu okulları.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hepsine 7 tane adam gidecek.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Bu, gıda logosu kapsamındaki ürünlerin belirlenmesini tespit edecek komisyon. Komisyon Bakanlıkta bu tespitleri yapacak.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ha, Bakanlıkta olacak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Tabii, tabii, aynen. Tespit edecek, internette yayınlayacak, okullarda o gıdaların hangisi satılacak, hangisi satılmayacak, internet sitesinden -komisyonun belirlemiş olduğu ürünler çerçevesinde- satışa konu olacak.

Komisyon, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanacak ve kararlar oy çokluğuyla alınacak. Okul gıdası kriterleri belirlenecek gıdalar için başvurular Komisyonunda değerlendirilmek üzere Tarım ve Orman Bakanlığına yapılacaktır.

Onay süreci nasıl işliyor? Onay sürecinde gıda işletmecisi okul gıdası onay işlemleri için il tarım ve orman müdürlüğüne müracaat edecek, okul gıdası kriterleri ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre dosyaya ilişkin gerekli incelemeler yapılacaktır. Okul gıdası logosu kullanacak ürünleri gıda işletmecisine, okul gıdası onayı almış gıda işletmeleri ve ürünler Tarım Bakanlığının internet sayfasında yayımlanacaktır.

Logonun özellikleri: Ambalaj üzerinde yer alacak okul gıdası logosunun çapı en geniş, yüzeyi 80 santimetreden büyük olan ambalajlarda veya kaplarda 2,5 santimetre olacak. En geniş yüzeyi -bu biraz detay bir bilgi- 25 ile 80 santimetre arasında...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biraz daha özetleyebilirsek Sayın Genel Müdürüm.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Başkanım, son iki bilgiyi aktarmak istiyorum, bitti.

İsterseniz bunu geçebiliriz, bu çok önemli değil, çok detay bir bilgi bu.

Okul gıdası denetimleri nasıl yapılıyor? Okul gıdalarının denetimi Tarım ve Orman Bakanlığınca yapılacaktır. Gerekli görülmesi hâlinde Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı il müdürlükleri temsilcilerinden de 1'er kişi katılarak bu denetimi yapabilmekteler. Bakanlık il, ilçe müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerde “okul gıdası” logosu bulunmayan gıdaların satışını yapan gıda işletmelerinin tespiti hâlinde işletmeler ile bulundukları okulları gerekli tedbirlerin alınması amacıyla aylık olarak Millî Eğitim Bakanlığının il ve ilçe müdürlüklerine bildireceklerdir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

Tabii, olumlu bir gelişme.

Konuyla ilgili söz almak isteyen Komisyon üyemiz yok.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Başkanım bir şey ekleyebilir miyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tabii, buyurun.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Bize öğrenciler tarafından iletilen bazı başvurularda da fiyatların yüksekliği söz konusuydu, hem sağlıklı besin hem de fiyat yüksekliği. Logoların gelmesinin, paketlenmesinin ek bir maliyet oluşturması hasebiyle ve de Millî Eğitimde okullar, kantinleri ihale usulü veriyor, ihale usulüyle verildiği zaman da en ucuz teklifi veren alıyor yani bu güzel çalışmanın yanında fiyat denetiminin de sıkıca yapılması gerektiği hususuna da dikkat çekmek istedim ki öğrencilere pahalı ürünler de verilmesin yani ulaşılabilir olması gerekiyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Doğrudur. Yani o denetimler yapılırken fiyat denetimi de yapılırsa...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Tabii, serbest piyasa ekonomisinde fiyat denetimi mutlaka tahdidi olarak... Üst limit nasıl belirlenir artık, onu bilmiyorum ama “Şu fiyattan yukarı satılmayacaktır.” denilebilir, onun altında muhtemelen...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – “Bu fiyattan daha yüksek satılmayacaktır.” dediğiniz zaman o fiyattan satar zaten.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Aynen öyle. Dolayısıyla, bu konuda böyle bir tahdit koymak ne kadar mantıklı, bilmiyorum ama ben notumu aldım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Sadettin Bey, sizin de söyleyecekleriniz var herhâlde.

Buyurun.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Sayın Başkanım, gündemimizde değil ama Millî Eğitim Bakanlığının bilmesinde yarar bulduğum başvurular var, konusunu da açıklamak istiyorum, arz etmek istiyorum. Sınavların geçerlilik süresinin bir yıla düşmesi sebebiyle 2020 KPSS'ye girip de bu Mart ayında başvuru yapan öğretmen adaylarının bir talebi oldu bizden “Biz ikinci defa başvuru yapalım.” şeklinde. O da nasıl olacak, onu da açıkladılar: “Eğer 2021 KPS Sınavı sonuçları açıklanmadan ikinci alım ilanı yapılırsa bizim de hakkımız olacak ve ikinci başvuruyu yapabileceğiz.” diye yaklaşık 400'e yakın bir başvuru oldu. Biz o başvuruları bu toplantı sebebiyle bekletmekteyiz. Siz doğrudan o birimin temsilcisi olmayabilirsiniz ama bu notu ulaştırırsanız eğer ilgili genel müdürlüğe... Çünkü muhtemelen biz de bu dosyaları size göndereceğiz ve sizden bilgi alacağız, Bakanlığın bilgisine başvuracağız bu hususta, ona göre biz de dosyaları -seyir hâlinde- bir sonuca bağlayacağız, onu arz etmek istedim. Yani “Eğer 2021 kesinleşirse, geç kalırsa, sınavdan sonra ilan edilirse biz bir yıl süreyle geçerli olduğu için başvuru yapamayacağız, gelecek sene tekrar sınava girmek zorundayız.” şeklinde bir başvuruları var, onu arz etmek istedim Başkanım.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz teşekkür ediyoruz.

Diğer dosyamızla ilgili Özlem Hanım, buyurun.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Başkanım, bu da yine çocuk adına yapılan bir başvuru. Otizmlili olduğunu, bulunduğu okulu çok sevdiğini, istemediği bir okula zorla kaydının alındığını, bu okulun şartlarının kendisine ve arkadaşlarına uygun bir yer olmadığını, çok uzakta olduğunu, Millî Eğitim Müdürünün, özel eğitim sınıflarının hepsini oraya toplama kararı aldığını, tek okula toplanmak ve dışlanmak istemediklerini belirterek yardım talebinde bulunmuşlardır. Bizim çalışma stilimizde, çocuğun katılım hakkını da yerine getirmek amacıyla sosyal çalışmacı meslek mensubu arkadaşımız aileyle, uzmanlarımız da idareyle görüşme yapmışlardır. Yapılan mesleki görüşme ve değerlendirme sonrasında her engel türünün farklı değerlendirilmesi gerektiği, otizmlili çocukların da yer değişikliğiyle, mekân değişikliğiyle, öğretmen değişikliğiyle zaten zor ilerleyen eğitimlerinde çok geri plana düşecekleri, bu toplanılmak istenen okulun da taşınmalı eğitimle, merkezden uzakta, başka bir yerde olduğu gibi bir dizi sorunla karşılaşıldığı iletildi bize. İdareyle yapılan görüşmede de Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü 17 özel eğitim öğrencisi bulunduğunu, 1 özel eğitim öğrencisine 1'i özel eğitim mezunu norm kadrolu, diğeri genelde 80 saatlik eğitim alarak özel eğitim sınıfında görevlendirilen ücretli öğretmen olmak üzere 2 öğretmen tarafından eğitim verildiği, sınıflar birleştirilmediği takdirde 10 öğretmene daha ihtiyaç çıkacağı, mali boyutu nedeniyle Bakanlığın talimatı üzerine ilçedeki özel eğitim sınıflarının aynı okulda birleştirilmesi yönünde karar alındığı ancak 3 otizmlili öğrencinin velisi tarafından Valiliğe yapılan itirazlarla çocukların zorlukları dikkate alınarak Valilikten yeni karar alındığı, 3'ünün de mevcut okullarında kayıtlarının değiştirilmediği, bekletildiği bize iletildi; bu anlamda, dostane çözüm kararına vardık. Tabii, çocuk olunca biz olayı tekrar takip ediyoruz, Meclis tarafından da çağrılınca... Çünkü bu geçen yılki eğitim dönemi içindi, bu eğitim dönemi ne olacağı belli değildi, her ne kadar, eğitim pandemi nedeniyle aksasa da tekrar biz uzmanlarımızdan konu hakkında bilgi aldık. Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, özel eğitim öğrencilerinin İl Hıfzıssıhha Kurulu kararıyla iki ay önce yüz yüze eğitime başladığını, Furkan Güngör'ün de hâlihazırda, velinin talebine uygun olarak Suşehri Hürriyet İlköğretim Okuluna kayıtlı olarak devam ettiğini, okul değişikliğinin yapılmadığını, diğer 3 arkadaşıyla birlikte aynı okulda eğitime bu yılda devam ettiğini öğrendik, veliden de teyit ettik. Bu anlamda, hem Millî Eğitim Bakanlığımıza, ayrıca, Sivas Valiliğimize, İl Hıfzıssıhha Kuruluna da teşekkür etmek istiyoruz yerinde bu konuya müdahale ettikleri için. Bu otizmlili çocuğumuzla ilgili başvuru geçen yıl, Konya'daki elim -basına da yansıyan- olaylardan sonra kurumumuza yapılmıştı. O anlamda, otizmlili öğrencilerimizi... Maliyet, mali konular önemli tabii ama engel türüne göre de gerekli eğitim hakkını alabilmeleri için düzenlemelerin engellilerin karşılaştıkları zorluklar düşünülerek de yapılması gerektiği hususunda farkındalık yaratmak istiyoruz.

Teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz de teşekkür ediyoruz.

Konuyla ilgili bir açıklama...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Sayın Başkanım, tabii, otizmlili öğrencilerin ve diğer özel eğitimli öğrencilerin taşınması Millî Eğitim Bakanlığının Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği kapsamında yapılan bir hizmet. Taşınmalı eğitim nedir, biraz o konuda bilgi vermek istiyorum, sonra bu konuya gelsem iyi olur. Şöyle ifade edeyim: Biz, taşınmalı eğitim kapsamında yaklaşık 1 milyon 250 bin öğrenci taşıyoruz. Bu seneki bütçe rakamları itibarıyla söylüyorum, yıllık 5,5 milyar liralık bir bütçe öngörülmüş, bunun 1,5 milyar lirası yemek, 4 milyar lirası da taşıma servisine ilişkin. Tabii, bunlar bizim çocuklarımız, köylerimizden, okulu olmayan, öğretmeni olmayan yerlerden alıp bu öğrencilerimizi merkeze taşıyoruz. Merkez derken, ilçe merkezi de olabilir, il merkezi de olabilir. Dolayısıyla, taşınmalı eğitimin kapsamında yer

alan çocuklarımızın ortalama günlük maliyeti 12-13 lirayı buluyor; bu özel eğitimli çocukların maliyeti, sadece otizmlili değil, diğer bütün özel eğitimli, engelli çocuklarımızın maliyeti bunun yaklaşık 4 katı. Biz maliyetinde değiliz, o noktada, devletimizin sosyal devlet olması ve Millî Eğitim Bakanlığı olarak bu tür çocuklarımızın eğitimden mahrum kalmaması, fırsat eşitliğinin sağlanması ilkelerinden hareketle bunlara bu eğitimi sağlıyoruz. Hamdolsun, bu hizmeti de sunuyoruz. Arkadaşlarımız, gerek biz gerekse il müdürlüklerimiz bu konuda gerekli hassasiyeti gösteriyor. Yönetmeliğimizde de özel eğitimli çocuklara bu anlamda hem öncelikli hem özellikli hem de pozitif ayrımcılığı da gerektiren bir hizmet anlayışıyla biz bu hizmeti sunuyoruz. Bu tür nitelikte olan çocuklarımıza biz hiçbir zaman bütçeyi dikkate alarak hizmet götürmeme gibi bir düşüncede değiliz. Biz, zaten yaptığımız çalışmalarla taşınmalı eğitim kapsamında birçok tasarrufları da beraberinde getirdik. Nasıl yaptık? İhale dokümanlarında rekabeti daraltıcı bazı hususlar vardı, onları çıkardık, rekabeti artırıcı hususlar dercetmek suretiyle ciddi bir tasarruf yaptık. Yani bu tür bir talep olduğunda biz o yaptığımız tasarruflardan zaten bu hizmeti sağlıyoruz, katbekat fazlasıyla sağlıyoruz. O anlamda, böyle bir talep geldiğinde, biz, pozitif ayrımcılık, sosyal devlet ilkesi gereğince gerekli hizmeti sağlıyoruz. O konuda en ufak bir tasarruf yapma gibi, hizmet sunmama gibi, böyle bir düşüncemiz olamaz.

Teşekkür ediyorum.

Söyleyeceklerim bu kadar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz de teşekkür ediyoruz.

Evet, başvurana yüzde 50 artırımlı engelli çocuk indirimi yapıldığı ve ödemenin gerçekleştirildiği bilgisi bizim için çok kıymetli.

Diğer başvuruda özel öğrencilerimizin durumları dikkate alınarak valilikten yeni karar alınması ve her 3 çocuğumuzun da mevcut okullarında eğitimlerine bir süre daha devam etmeleri bu aileler açısından çok önemli bir gelişme olmuş.

Son olarak, okul kantinlerinde satılan ürünler hakkında sağlıklı beslenme haklarının farkında olan öğrencilerimizi de ayrıca kutluyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı temsilcilerimizi tekrar tebrik ediyoruz. Kendilerine, yaptıkları işlemler ile hak arama kültürünün gelişimine sağladıkları katkı dolayısıyla teşekkür ediyoruz.

Kendilerini uğurlamadan önce kamu denetçilerimizin bir plaket takdimi olacaktır.

(Plaket takdimi yapıldı)

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Şöyle: Şu anda KDK kararlarına uyan bir kurumumuzu çağırmiştık. Uymayan şu anda 3 kurumumuz var. Temenni ediyoruz ki önümüzdeki yıllarda uyan 3-4 tane olur, uymayan veya uyamayan tek olur. Bu temennilerle gündemimizin ikinci kısmına geçelim. KDK kararlarına uymayan veya uyamayan kurumlarımızdan Sağlık Bakanlığıyla devam edeceğiz.

Bakanlığın 2019/182068 numaralı başvuruya ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararlarına uygun işlem tesis etmediği belirtiliyor. Konuyla ilgili sözü Kamu Denetçimiz Sayın Sadettin Kalkan'a veriyorum. Buyurun Sayın Kalkan.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Sayın Başkanım, konu Manisa Salihli'de ağız dış sağlığı merkezinde sürekli işçi kadrosunda görev yapan bir kişi. 2018 yılından itibaren orada görev yapıyor, 2019 yılında evlilik yapmış ve eşi zorunlu hizmete tabi olan Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu. Oradan, bir müddet sonra, İskenderun'a tayin olduğu için eşinin yanına eş durumundan ve engellilik durumundan dolayı naklen geçmek istedi veya geçici görevlendirme talebinde bulundu. Kişinin lenfoma hastalığı var ve “yüzde 85 engelli” şeklinde raporu var ve kemoterapi tedavisi altında. Dolayısıyla, biz bunu değerlendirirken... Hem engelli daimi işçilerin nakline ilişkin özel bir kanun

var, bu kanun çerçevesinde de talepte bulunması hâlinde ve uygun görülmesi hâlinde, uygun olması hâlinde durumunun, naklen başka bir yere geçebileceği sözleşmeli olmasına rağmen... Ama bu kişinin hem engellilik durumu, hastalık durumu var, tedavi olma durumu var ve kendi başına, tek başına kalması hâlinde bu tedavisini sürdüremeyeceği gibi bir durum var, hem de kendisine tabi olmadığı için eşi, zorunlu hizmete ve sürekli hizmete tabi olan bir Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, dolayısıyla bu, Salihli’de görev yapan kişinin onun yanına gitmesi gerekir. Biz de bu anlamda, aile birliğinin korunması çerçevesinde, hem engellilik durumu çerçevesinde idareye eşinin yanına ya naklen atanması veya geçici olarak görevlendirilmesi yönünde tavsiye kararında bulunduk Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, konuyla ilgili Bakanlık temsilcimiz Sayın Mehmet İslamoğlu, Genel Müdürüm, buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET İSLAMOĞLU
– Sayın Başkanım, değerli hazırun; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sadettin Bey konudan bahsetti. Kardeşimizin şu andaki çalıştığı durumu ve statüsüyle ilgili bir şeyler söylemeyeceğim ama genel bilgilerden başlayarak özel bir bilgi vermeye gayret edeceğim. Aslında, biz, bu tavsiye kararına olumsuz yaklaşan değil de olumlu yaklaşamayan bir kurum olarak değerlendirilmemizi istiyoruz; ilk, evvela bunu belirtmek isterim. Bilmiyorum böyle bir prosedür var mı, yok mu, değil mi; bunu böyle düzeltmeniz... Biz bunu yapmak istiyoruz ama birazdan izah edeceğim hukuki gerekçelerden dolayı yapamıyoruz. Bunu izah etmeye çalışacağım.

Değerli Başkanım, biliyorsunuz, bu, meşhur 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle kamuda yaklaşık 850 bine yakın taşeron işçi daimi işçi kadrolarına geçirildi ve bunlara ilişkin 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de çok özel düzenlemelere yer verildi. 696 düzenlemesiyle birlikte kamuda 4857 sayılı Kanun’a tabi hem bu kanun hükmünde kararname çıkmadan önce çalışanlar hem de bu kanun hükmünde kararname çıktıktan sonra kamuya alınanlar olmak üzere 2 çeşit hatta tek çeşit... Bu tek çeşidi. Bir de 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle kamuya geçen işçiler olmak üzere âdetâ 2 istihdam biçimi doğmuş oldu. 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, taşerondan kadroya geçirilen işçilerle ilgili çok özel bir düzenleme olup bu Kanun Hükmünde Kararname’nin geçici 23’üncü maddesinde -aynen okuyorum Değerli Başkanım- “Sürekli işçi kadrolarına geçirileceklerin kadroları, başka bir işleme gerek kalmaksızın geçiş işleminin yapıldığı tarih itibarıyla sürekli işçi unvanı ile ihdas edilmiş sayılır.” hükmü var. Devamında “...bu şekilde ihdas edilen sürekli işçi kadroları, herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.” Kamu personeline ilişkin mevzuatta bunun kısaca adı yani tarif ettiği kadro “şahsa bağlı kadro”dur; işçide de olur, memurda da olur. Şahsa bağlı kadro, her ne şekilde olursa olsun, burada da söylendiği gibi, ne sebeple boşalırsa boşalsın kendiliğinden yok olmuş, iptal edilmiş sayılır.

Yine, bu Kanun Hükmünde Kararname’nin ilgili maddesinin bir diğer fıkrasında -aynen okuyorum- “Sürekli işçi kadrolarına geçirilenler, birinci fıkrada öngörülen şartları taşıdıkları sürece ve çalıştırıldıkları teşkilat ve birimde geçiş işlemi yapılmadan önceki ihale sözleşmesi kapsamındaki hizmetleri yürütmek üzere istihdam edilebilir.” diyor. Ya da hiçbir şekilde... Sadece hangi teşkilat ve birimde çalışıyor ise kadroyu oraya ihdas ettiriyor kanun, “...boşalması hâlinde hiç bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.” diyor. Bizim, şimdi, demin bahsettiğim normal, 4857 sayılı İş Kanunu’na tabi işçi kadrolarımızda -özellikle taşra kadroları için söylüyorum- ihdas şöyledir: “Taşra işçi kadrosu” diye ihdas edilmiştir; ben değişik mülahazalarla, gerekçelerle herhangi bir taşra biriminden başka bir taşra birimine bu işçilerin tayinini yaparken o işçi kadrosu bu tayin sebebiyle X ilinden gideceği Y iline de gidiyor ama 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle ihdas edilmiş bu kadrolar şehir ve birim bazlı olduğu için iptal edildiğinde böyle bir kadro kalmıyor; dolayısıyla, kendisini taşıyabileceğim bir kadro da olmuyor.

Değerli Başkanım, biz bu konu için gerçekten uğraştık, ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde girişimlerde de bulunduk. Münhasıran bu kardeşimizin durumuna ilişkin değil yani bizim bu kapsamda yaklaşık 180 bin civarında işçi çalışmamız var, bunların böyle haklı gerekçelerle tayinlerinin olmasını arzuluyoruz, istiyoruz, buna ilişkin bir mevzuat düzenlemesi yapılsın da istiyoruz. Hatta bizim çabalarımızdan bir tanesi toplu iş sözleşmesi görüşmeleriydi. Toplu iş sözleşmesi, biliyorsunuz, kanun hükmündedir; o toplu iş sözleşmesine hüküm koymak suretiyle bu kardeşlerimizin sorununu çözebilir miyiz diye uğraşırken, ona ilişkin de ilgili kurumdan bir görüş geldi. Aynen, bunları kadroya geçiren, bu mevzuata atıfta bulunarak bunun özel bir kanuni düzenleme olduğunu “Bu özel kanuni düzenlemeye istinaden siz Anayasa’ya ve kanun düzenlemelerine istinaden toplu sözleşmeye ayrıksı başkaca düzenleme yapamazsınız.” dediler ve oradan da önümüz kapanmış oldu. Yani bu şekilde olan kardeşlerimizin durumu için bizim hem yazılı hem şifahi olarak değişik platformlarda çalışma yapılması, düzenleme yapılması için özellikle Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde girişimlerimiz var, bulunmaktadır, bunların örneklerini bile sunabilirim.

Yine, Sayın Başkanım, bunların tayinleri sadece mahkeme kararı uyarınca yapılabilir, o da Anayasa’nın hükmü, mahkeme kararını uygulamak zorundayız. Uygulayan kurumlar... Bizde bir mahkeme kararı falan yok, bu durumda olan kardeşlerimizin tayinlerinin yapılamayacağına ilişkin aksi mahkeme kararları var, bu kararları da sunabiliriz. Çalışma Bakanlığında kazanılmış bir davayla ilgili, o Bakanlığın aynen uygulamasını söylüyorum: Sadece belli periyotlarda görevlendirme yapılabilir, sırf mahkeme kararı uygulansın diye böyle yapıyor. Dolayısıyla, çok kısa sürede de bu mevzuatın, bu konulara ilişkin düzenlemelerin çıkacağını tahmin ediyoruz.

Yani tekraren söylüyorum en başta söylediğimi: Biz olumlu yaklaştığımız hâlde ama hukuken elimiz kolumuz bağlı olduğu için bu konu hakkında, bu talep hakkında işlem tesis edemedik.

Arz ederim ben efendim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

Tabii, burada, aslında, Sadettin Bey, söyleyeceklerin belki var da şunu ekleyeyim: Yani 696 sayılı KHK’nin geçici 23’üncü maddesinin değiştirilmesiyle ilgili de ilgili makama gerekli tavsiye kararlarınızı yazmanız gerekiyor. Bu konuda bir çalışmanız var mı, bilmiyorum ama buyurun, sözü veriyorum size.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Efendim, burada, bizim, Kamu Denetçiliğinin çalışmalarında, araştırmalarında ve kararlarında en çok dikkat ettiğimiz ve önerdiğimiz asıl düşünce ve felsefe, idarenin alternatifli davranma modelleri, yöntemi varsa, ihtimalleri varsa o alternatifli davranma ihtimallerinden birine, en uygununa karar vermesi ve davranması şeklindedir aslında veya farklı bir ifadeyle de takdir hakkı doğduğunda, bu takdir hakkını çok açık hükümler olmadığında, genel hükümler çerçevesinde kişinin lehine kullanması şeklinde daha çok bizim tavsiye kararlarımızın içerisindeki felsefe.

Burada, Sayın Genel Müdürümüz, temsilci arkadaşımız, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname özel bir hükmüdür, doğrudur ama hukukta bir sistem vardır, özel hukukun genel hüküm çatışmasında daha özel olan hüküm uygulanır. Burada 5620 sayılı Kanun’da geçici işçi pozisyonlarında çalışıp da sürekli işçi pozisyonlarına atananlardan sağlık kurulu raporuyla yüzde 40’tan fazla engeli olanlar için özel bir hüküm düzenlenmiş yani o kanun hükmünde kararnamedeki hükümlerden daha özel bir hükmüdür bu. Dolayısıyla, arkadaşlarımızın yani birimlerin, kurumların bu anlamda bu özel hüküm çerçevesinde görevlendirmeyi veya tayini yapmasında aslında hiçbir sakınca yok. Burada şahsa bağlı kadrodan söz edildi, şahsa bağlı kadro da değil o aslında, herhangi bir şekilde boşalması hâlinde. Burada

“Herhangi bir şekilde boşalması hâlinde”den kasıt aslında, bir yerden bir yere tayin değil; ölüm, istifa veya benzeri çalışamayacak hâle düşme –memuriyette vardır bu, sonradan bunu kaybetme- şeklinde bir boşalma olması hâlinde o kadro kendiliğinden ortadan kalkar.

Aynı şekilde, Mecliste de var şahsa bağlı kadrolar. Ben de Mecliste mesela, aktif Genel Sekreterlik yaparken Genel Sekreterliğe ayrıldım kanun gereğince ama orada bir hüküm vardı: “Şahsa bağlı kadroya ayrılırlar.” Buradaki hüküm, diğer, buradaki tüm meclisteki şahsa bağlı kadrodakiler herhangi bir yere atandıklarında buradaki kadro, bir daha dönüşü olmaz, bitmiş olur. Buradaki şahsa bağlı kadrodan kasıt budur. Yani sürekli işçiler için düzenlenen bu hükmü, aslında şahsa bağlı kadro olarak değerlendirmemek lazım benim kanaatimce. Bu istisnai hâl, durum gerekçe gösterilerek o kişinin lehine, eşinin yanına engellilik durumu ve eş durumu sebebiyle tayini çok rahat bir şekilde kurum içi bir onayla, bir kararla gerçekleştirilebilir diye düşünüyorum ben.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET İSLAMOĞLU – Sayın Başkanım, Daire Başkanı arkadaşım hem hukukçu hem de bu konularla ilgilendiği için söz istedi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DİĞER HİZMET SINIFLARI ATAMA DAİRESİ BAŞKANI ERKAN ÇAVUŞOĞLU – Sayın Başkanım, çok özür diliyorum, hakkınızı helal edin. Sadettin Bey’i dinleyince demek ki biz her şeyi yanlış yapıyormuşuz, hukuku da yanlış yorumluyormuşuz.

Sadettin Bey, çok özür diliyorum, bakın, özür dileyerek konuşuyorum. Şahsa bağlı kadro, her ne sebeple olursa olsun, bakın, her ne sebeple olursa olsun boşaldığı takdirde geline bir hükümdür, yoktur; şimdi, bir.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Bu noktaya söyleyeceğim.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DİĞER HİZMET SINIFLARI ATAMA DAİRESİ BAŞKANI ERKAN ÇAVUŞOĞLU – Sadettin Bey, bitireyim. Yirmi senedir ben bu işle uğraşıyorum Sadettin Bey.

İkincisi, şunu söyleyeceğim Başkanım: Özel-genel kanun, doğrudur; önceki-sonraki kanun, o da doğrudur. 5620 sayılı Kanun’un ek maddeleri 2015’te yürürlüğe girmiştir. Hukukta evrensel hukuk kuralları vardır. Nedir? Önceki-sonraki, önceki yürürlüğe giren kanundan aynı alanlarda düzenleme yapılıyorsa, sonraki kanunda da düzenleme varsa o uygulanır. Kanunları yapan sizler bunu bizlerden çok daha iyi bilirsiniz. Özel-genelde de bir alanda... Şimdi, 696 özel bir kanundur Sadettin Bey, 5620 değil, 696 özel bir kanundur. Orada çok özür dileyerek yine bir şey söylemek istedim, 5620 genel bir kanundur, 5620 işçileri 696... Hele “Eş durumundan tayinini yapabilirsiniz.” diyorsunuz, o zaman Türkiye’deki bütün kurumlar yanlış yapıyor, hepsi; Millî Eğitim de yanlış yapıyor, Bankacılık Düzenleme de yanlış yapıyor, biz de yanlış yapıyoruz. Asla böyle değil, onu izah edeceğim.

Sayın Başkanım, 5620’nin ek madde 1’i, ek madde 2’si, ek madde 3’ü vardır. Ek madde 1’de mesela, on yıllık bir işçi altı ay ücretsiz izne çıkabilir ama şu anda hiçbir işçi çıkamıyor. Gidin Millî Eğitime sorun, çıkaramıyorlar. Niye? O kanunun devamında, ek maddelerde diyor ki: O kanunun kapsamı da farklı bir kapsam. C statüsünden, 657 4/C statüsünden yani mevsimlik işçiler vardı ya Başkanım, onları B’ye geçirdiğimiz kanun o; 5620. Oraya da “Ek madde 1, ek madde 2, ek madde 3:” diye başka yerlere yerleştirilemeyen maddeler konuldu ve öyle teselsül ettirildi. Mesela, ben diyorum, şu anda: Ben Bakanlığımın uygulamasında işçime refakat izni veremiyorum, on yılını dolduran işçime altı aylık ücretsiz izin veremiyorum. Niye? Çünkü kanunun devamında diyor ki: “Bunun usul ve esasları Hazine, Maliye, İçişleri ve Devlet Personelce belirlenir, ona göre işlem yapılır.” Belirleme yok Başkanım, hiçbir şey yok.

Devam ediyorum, 696 özel kanun ve sonraki kanun Sadettin Bey. Sonraki kanun 696, açık ve net hüküm var, diyor ki... Sayın Jülide Sarıeroğlu 2018’de Hakan Çelik’in televizyon programında da bunu çıktı, söyledi, “Maalesef bu arkadaşlarımızın tayin hakkı yok.” dedi Sayın Başkanım; yok. Orada açık ve net diyor ki: Kadroya geçtiğiniz teşkilat ve birimde çalışacaksınız. Maliye uygulamasında birim –biz onu şöyle düşünüyoruz- Sağlık Bakanlığının -örnek veriyorum- Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü; hayır. Maliye uygulamasında diyor ki: “Oradaki birimden kastım ihaleyi yapan birimdir yani İstanbul Haseki Hastanesi veya Kilis Devlet Hastanesi.” Sayın Başkanım.

Şimdi Kamu Denetçiliği Kurumuna çok saygı duyuyorum, hakkaniyet çerçevesinde olaylara bakıyorlar ama bizim yaşadıklarımızı, mesela biz... Buraya gelmişken onlara şunu söyledim ben: Kendilerinin bize önerdikleri dostane çözümlerden Millî Eğitime plaket verdiler, biz belki de 50 tanesini uygulattık; emin olun buna. Bir tanesini yapmadık, onu da kanun gereği yapmadık ve o kadar rahat diyor ki Sadettin Bey: “Eş durumundan tayini yapılabilir.” Yapalım Sadettin Bey. Buyurun yapalım, yazın bize, yapalım.

Sayın Başkanım, saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Şimdi, Sayın Çavuşoğlu, bu plaketle ilgili...

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DİĞER HİZMET SINIFLARI ATAMA DAİRE BAŞKANI ERKAN ÇAVUŞOĞLU – Başkanım, özür diliyorum. 50 tane dostane çözüm yerine getirdik Başkanım, bizimkine niye verilmiyor?

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani şöyle: Ona biz karar veriyoruz. Daha önce, yine bu Alt Komisyonda, 2019’da da Sağlık Bakanlığıyla ilgili uyulmayan kararlar vardı, dolayısıyla, kamu denetçilerimizin plaketin kime verip vermeyeceğiyle ilgili yetkisi yok.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DİĞER HİZMET SINIFLARI ATAMA DAİRE BAŞKANI ERKAN ÇAVUŞOĞLU – İzah ettiğim kanuni düzenleme...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – O plaket meselesini biz netleştirip karar veriyoruz. İnşallah, önümüzdeki yıllarda size de veririz.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DİĞER HİZMET SINIFLARI ATAMA DAİRE BAŞKANI ERKAN ÇAVUŞOĞLU – İnşallah.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Sadettin Bey, eklemek istediğiniz bir şey var mı farklı olarak?

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET İSLAMOĞLU – Ben ondan önce bir şey söyleyebilir miyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun, bir dakika Sayın Genel Müdüre söz verelim.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET İSLAMOĞLU – Şimdi, 5620 sayılı Kanun’la ilgili de ilgili 2 bakanlığa görüş sorduk. Bir bakanlık kendi görev alanı kapsamında olmadığını, diğer işaret ettiği bakanlıktan da henüz Bakanlığımıza dönüş olmadığını da arz etmek istiyorum. Bu görüşleri sunabilirim de, resmi yazıları yanımda.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

KAMU DENETÇİSİ FATMA BENLİ YALÇIN – Başkanım, ben de bir dakika söz alabilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Konuyla alakalı mı?

KAMU DENETÇİSİ FATMA BENLİ YALÇIN – Alakalı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun Fatma Hanım.

KAMU DENETÇİSİ FATMA BENLİ YALÇIN – Teşekkür ediyorum.

Ocak ayı itibarıyla 4/D’ye bağlı olan işçiler benim denetçilik birimimde görülmüyor. Ben 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin zorluklarını, 900 bin işçiyle alakalı nakle ilişkin yasal sıkıntıları olduğunun farkındayım. Şu an, benim birimimde de nakil talebinde bulunan çok fazla dosya var. Biz, özellikle Sağlık Bakanlığının o dönem yaptığı bütün toplum olarak gerçekten çok takdir ettiğimiz olağanüstü çalışmayı dikkate alarak nakil taleplerinde ciddi anlamda Sağlık Bakanlığının bu konuda yetkisi olmadığını ifade ediyoruz Başkanım. Ama Sadettin Bey’in bahsettiği, sizin de seçtiğiniz dosya istisnai bir dosya. Biz, bize yapılan başvurular da idarenin iyi yönetim ilkesini dikkate alarak hakkaniyetli karar vermek durumundayız. Biz de orada şunu ifade ediyoruz: Doğrudur, tavsiye kararlarımızda, Sağlık Bakanlığı kendi kadrolu memurlarına bile şu an maalesef yıllık izinlerini vermekte dahi problem yaşıyor çünkü bütün dünyanın karşı karşıya kaldığı Covid durumu var bu nedenle, nakil talebini kabul etmiyoruz diyoruz. Ancak böyle yüzde 98 gibi kanser hastası olan, tek başına kendi hayatını idame ettiremeyecek durumda olan ya da engellilik durumu olan kişiler için toplu iş sözleşmelerindeki hükmü dikkate almalarını talep ediyoruz, diyoruz ki: “Özel istisnai bir durum, kullanın.” Bakın, ben takdir yetkimi en uç noktasında, artık başvurunun hayatını idame ettiremediği durumda kullanmak zorundayım tavsiye kararı verirken. Ama bu durumun özel bir durum olduğunu, istisnai bir durum olduğunu, bu, bize başvuran vatandaşın da hayatını bir şekilde idame ettirebilmesi için şartları zorlamak gerektiğini, o ilde eğer ihtiyaç varsa toplu iş sözleşmesindeki kuruma takdir yetkisi veren, ihtiyaçları dikkate alınmasının gerekliliğini öngören maddeye dayanıyoruz Başkanım. Eğer bu gerekiyorsa -aslında, bu toplantıların böyle de bir faydası var- fiilî durumda, çok ciddi anlamda can yakan durumlara çözüm bulamıyorsak o zaman idareyle karşı karşıya oturup da Meclise müracaat etmek suretiyle yasa değişikliği teklifi de düşünülebilir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani zaten amaç o.

KAMU DENETÇİSİ FATMA BENLİ YALÇIN – Bu toplantıların böyle bir faydası var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Kesinlikle, kesinlikle.

KAMU DENETÇİSİ FATMA BENLİ YALÇIN – Biz KDK olarak, Kamu Denetçiliği Kurumu olarak bakanlığı gözetiyoruz, yaptığı çalışmayı gözetiyoruz ama çok can yakan durumlarda da artık toplu iş sözleşmesindeki hükümleri biraz zorlamaları gerektiğini de söylemek durumundayız diye düşünüyorum.

Zamanınızı aldım, teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Zaten konuşmamın başında KDK kararlarına uymayan ve uyamayan... İşte, uyamayanları da biz burada konuşabilirsek dediği gibi, belki de bunu Meclis gündemine taşıyabiliriz veya ilgili KHK’yle ilgili yine bir değişikliğe gidilebilir. Bundan dolayı bu konuların önemi daha da artmaktadır yoksa, size karşı herhangi bir art niyet falan kesinlikle yoktur.

Sayın Genel Müdürüm, siz bir şey söyleyecek misiniz.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET İSLAMOĞLU – Ben, Hanımefendinin söylediklerine yüzde 100 katılıyorum yani bu çabayı destekliyoruz da ama tekraren söylüyorum, toplu sözleşmeyle çözme yolunu biz ısrarla denedik ama bize ilgili kurum ve

kuruluşlar yani üstteki kurum ve kuruluşlar müsaade etmediler. Bu, insani bir şey. Sadece bu kardeşimiz değil, yaklaşık 10 bin civarında çeşitli nedenlerle mazeret başvurusunda, yer değişikliği talebinde bulunan kardeşlerimiz var. Yani her türlü...

Ben çok memnun kaldım bu son konuşmadan, onun için kendisine teşekkür ediyorum. Kurumunuza da teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Biz teşekkür ediyoruz.

Sadettin Bey, çok kısa olarak buyurun.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Sayın Başkanım, yani bizim bu tavsiye kararında aslında vurgu yaptığımız, biraz önce benim arz ettiğim gibi, çok zor ve istisnai durumlarda idarenin takdir hakkını kişinin, bireyin lehine kullanması yönündeki bu tavsiye kararının içeriğidir aslında, ilham kaynağıdır yoksa salt kuralları ihlal ederek... Çünkü yazılı bir kuralı vardır, şüphesiz böyle uygulanacaktır, genel hükümler çerçevesinde uygulanacaktır. Ama çok çok istisnai bir durum olduğunda bunu da lehe kullanacak bir karar almakta fayda var diye düşünüyorum. O sebeple, biz tavsiye kararını şey yaptık.

Ama izninizle, size de arz ettiğim, 2-3 tane bilgi notu vardı, önemli olduğu için Sağlık Bakanlığı temsilcisi arkadaşlara o bilgi notlarını arz edebilir miyim zatinalinizin izniyle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Hızlı bir şekilde olursa...

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Yeni başvurular bunlar. 50’şer, 60’ar, 90’ar 3 ayrı konuda başvuru yapıldı. Hastanelerde teknisyenlerin daha fazla görevlendirilmesi, çeşitli alanlarda, mesela, diyaliz merkezlerinde, ağız, diş sağlığı merkezlerinde ve odyometri tekniklerinin istihdamını daha fazla artırarak... Çünkü farklı, bu alanda branşı olmayan hemşire hanımlar...

OYA ERONAT (Diyarbakır) - Onlar bize geliyor. Onlar artık milletvekillerinin işi.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – ...çalıştırıldıkları için farklı farklı meslek mensupları, hemşireler çalıştırıldığından... Dolayısıyla kendilerinin, bu meslek kollarına mensup insanların daha fazla istihdam edilmesi yönünde bir talepleri var, o da yeni bir talep, 2021 talebidir. Ben, bilgi notu şeklinde arz etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Peki, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Atılım Üniversitesiyle başlayacağız. Rektörlüğümüzün 2020/103.399 no.lu başvuruya ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararına uymadığını veya uyamadığını görüyoruz.

Konuyla ilgili olarak Kamu Denetçisi Sayın Sadettin Kalkan’a yine söz veriyorum.

Buyurun Sayın Kalkan.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Sayın Başkanım, Kamu Denetçiliği Kurumuna Atılım Üniversitesi öğrencilerinin yapmış olduğu başvuruda, yüz yüze eğitimden ciddi anlamda zarar gördüklerini ve bu eğitim sisteminin diğer üniversitelerdeki gibi sonlandırılması ve uzaktan, on-line sistemle eğitime geçilmesi ve vizelerin de on-line sistemi şeklinde yapılması konusunda bir talepleri vardı. Bu anlamda, yapmış olduğumuz çalışmada Atılım Üniversitesinin takdir hakkını kullanarak bu şekilde karar aldığı şeklinde cevap gelince, biz de âcizane on-line eğitim ve güvenli on-line sınav yapılmasının yeniden değerlendirilmesi hususunda Atılım Üniversitesine bir tavsiye kararı verdik. Ayrıca, bu çalışma yapılırken üniversitemizin vize sınavlarını bayramdan sonraya, haziran ayına ertelemesiyle de hem finallerin hem vizelerin aynı döneme denk gelmesinin öğrencileri ciddi bir sıkıntıya da sokacağı düşüncesiyle böyle bir tavsiye kararında bulunduk çünkü bu, o aylarda yapılacak

olan KPSS ve diğer dil sınavlarında, ülke genelinde yapılacak sınavlarda da öğrencileri zor duruma sokabilir. Dolayısıyla şimdiden, hemen on-line sisteme geçmesinde fayda var diye düşünüyoruz Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

Bu arada Sayın Hocam, benim kızım da Atılımda okuyor, diyetisyenlikte, hazırlıkta, haftanın iki günü okula gidiyor.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Sayın Başkanın oğlu da bizim üniversitede.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Atılım Üniversitesi Rektörü Sayın Profesör Doktor Mehmet Yıldırım Üçtuğ’a sözü veriyorum.

Buyurun Hocam.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Sayın Başkan, sayın vekiller, değerli katılımcılar; bildiğiniz gibi, geçtiğimiz mart ayında Türkiye’de eğitim çok büyük ölçüde durdu. Geçtiğimiz bahar dönemi için Amerika bir çalışma yaptı ve dedi ki: “Bir dönemlik eğitim kaybının Amerikan ekonomisine 2030’daki zararı 30 milyar dolar olacak.” Bu, bir bahar dönemi eğitim kaybıydı, Amerika’daki öngörü. Biz, 3 dönem kaybettik ülke olarak her düzeyde eğitimde. Doğrusunu isterseniz, herhâlde ülkece bu Covid’den aldığımız en büyük zararın ben eğitim olduğunu düşünüyorum.

Biz, bahar dönemini mecburen o dönemdeki koşullar altında bu şekilde yaptık. Öğrencilerimizin not ortalamaları, sonra geriye dönüp baktık, son iki-üç yıl not ortalamaları 2 civarında gezerken yani tüm öğrencilerin bir dönemlik not ortalamalarının ortalaması, geçtiğimiz bahar ayında bu ortalamanın 3’e çıktığını gördük. Başarılı öğrencilere biz her yıl onur, yüksek onur belgesi veririz, bu sayılar bir sömestirde bin civarında gezerken geçen bahar döneminde 3 bine çıktığını gördük ve bu, sadece Atılım için değil, bu yani hani Türkiye yükseköğretim sisteminde çok küçük bir parça olan Atılımın bilgileri bunlar yani takdir edersiniz bunu hani yüz binlerce veyahut on binlerce öğrencisi olan üniversitelere şamil ettiğinizde nasıl bir durumun ortaya çıkacağını.

Bu nedenle, Yükseköğretim Kurulu da güz döneminde üniversiteleri serbest bırakınca, takdir yetkisini üniversitelere bırakınca biz, güz döneminde hibrit eğitime geçmeye karar verdik. Bunun için Türkiye’de hemen hemen hiçbir -devlet, vakıf- üniversitenin yapmadığı bir şeyi yaptık 1,5 milyon lira bir para harcadık. Tüm sınıflarımızı kamera ve mikrofon sistemiyle donattık, bütün hocalarımıza sınıfta kayıt altına alınacak ders vermek üzere laptop satın aldık, Zoom’dan tüm öğrencilerimiz dâhil 12 bin civarında lisans satın aldık, tüm öğrencilerimiz şu anda bizim resmî Zoom lisan sahibi öğrenciler, 6 terabayt bulut satın aldık. Gerekli tüm önlemleri aldık Üniversite olarak. Sağlık Bakanlığımızın HES sistemine bağlandık, her gün HES kodu çekiyoruz ve her gün riskli olanları tespit ediyoruz, kampüs girişinde sonbahardan beri herkesi HES kodu okuyarak içeriye sokuyoruz. Sınıflarda her türlü düzenlemeleri yaptık, genel alanlarda her türlü düzenlemeleri yaptık ve hibrit bir şekilde eğitim öğretime geçen güz dönemi itibarıyla başladık. Vize sınavlarımızı, ara sınavlarımızı Kasım-Aralık aylarında tümüyle yüz yüze yaptık. Bu aralarda, tabii, bizimle ilgili yani sayamayacağım kadar çok kuruma Meclis dâhil, siyasi partilerimiz, Gölbaşı ilçesi Kaymakamlığı, Ankara Büyükşehir, Valilik, CİMER, YÖK, Kamu Başkanlığına yüzlerce şikâyet geldi. Bu şikâyet eden öğrencilerin bir kısmının isimleri de bize iletildi, her gelen isme ben şahsen girdim, öğrenci bilgi sisteminden baktım. Bir önceki dönem ortalaması 0,5, bahar dönemi ortalaması 3,50. Bu öğrenci, yani bu, aslında gençlerimiz açısından da beni hakikaten çok hayal kırıklığına uğrattı- bunu yapmakta yani 0,5 ortalamasını bahar döneminde 3,5’ye çıkarmayı haklı gören bir genç bizi CİMER’e, YÖK’e, Kamu Denetçiliğine şikâyeti de kendini haklı görüyor. Yani “Bırakın ben gene 3,5 tutturayım, gene benim sınavlarımı uzaktan yapın, ben bir 3,5 daha tutturayım.” diye bu şikâyetlerde bulunabiliyor.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – O nasıl oluyor?

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – On-line’da her şey açık, uzaktan yaptığınız sınavın hiç. Yani Bilkent ayna gönderdi yani ne yaparsanız yapın, çocuğun evde oturduğu bir sınavda güvenliği sağlamanız mümkün değil. Artı bugünün teknolojisinde sınıftaki sınavda güvenliği sağlayamıyorsunuz. Yani işte yoğun saçının altına, işte ne bileyim beresinin altına kulaklık yerleştiren, burasına mikrofon yerleştiren çocuklar geliyorlar okuldaki sınav. Okuldaki sınavda bunları yakalamakta zorlanırken diğer yani şunu çok net söyleyeyim: Geçen bahar döneminde Türkiye’deki hiçbir üniversite öğrencisi eğitim almadı, hiçbir şey öğrenmediler, hepsi geçtiler. Geçen günde bu...

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Buna rağmen notları da arttı ama, 5 6 kat da arttı.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Hepsinin notları inanılmaz arttı. Bir tek biz. O yüzden de inanılmaz öfkeliyiz yani diyorlar ki: “Diğer bütün arkadaşlarımız kopya çekiyor diğer üniversitelerde siz bize niye izin vermiyorsunuz?” Bize olan tepki bu. Biz, bu şekilde geçen güz döneminde sınavlarımızı, vize sınavlarımızı yüz yüze üniversitede gerçekleştirdik Kasım-Aralık aylarında. Sonra Ocak ayında... Ama bu şikâyetler artık finallere doğru iyice artmaya başladı çünkü vizeler kötü gittikçe “Bari finalleri kurtarabilir miyiz.” diye ve finaller de üstelik Ocağın 9’unda başladık -bu vaka sayılarını üniversite bazında biz her gün HES aldığımız için biliyorum- 0’lara, 1’lere indiği günlere denk geldi ve sınavları 100 kapasiteli amfilere 12 kişi alarak gerçekleştirdik, üç haftaya yaydık, bütün üniversite çalışanları, araştırma görevlileri, öğretim görevlileri, herkes gözetmenlik yaptı, seferber olduk ve sıfır vakayla biz sınavları tamamladık, hiç bir bulaş vakası ne ara sınavlarda ne finallerde gerçekleşmedi. Yani ben işte akademiye -ne zaman- 78 buçuk mezunuyum, ben o zor dönemlerin mezunuyum, kırk küsur yıl geçmiş, bunun otuz küsur yılını yöneticilikte geçirdim çok çeşitli kurumlarda, yani hayatı eğitimle geçmiş bir insanım. Çok acı çektim doğrusunu isterseniz bu dönemde bu eğitimin bu hâle düşmesinden ama bir de bu tür bir kitleye muhatap olmaktan çok acı çektim doğrusunu isterseniz ve Sayın Kamu Denetçiliğinin yazısı da bize 8 Ocakta geldi, 9 Ocakta da finallerimiz başlıyordu. Öğrencilerin tamamı Türkiye’nin değişik yerlerden zaten Ankara’ya gelmişler.

Bir de şimdi baştan beri takip ediyorum yani deminki diğer konuları da takip ediyorum. Diğer konularda 1 mağdur var; o mağdur otizmlili birey, kantinden mağdur olan birey, tayin edilemeyen birey. O bireyin şikâyeti üzerine bir değerlendirme yapılıyor. Burada 30-40 tane 0,5 ortalamayı 3,5’a çıkartan öğrencinin şikâyeti var ama yüzlerce gerçekten 3,5 ortalamalı öğrencinin şikâyeti yok. O 3,5 ortalamalı, gerçek 3,5 ortalamalı öğrenci de bize diyor ki: “Sınavları yüz yüze yapın, benimle hiç çalışmayan bir arkadaşın, ortalaması 1 olan, 1,5 olan arkadaşım da 3,5 tutturdu, benim 3,5’umun değeri kalmadı.” Ama yani burada bir mağdur yok burada, burada bir 8 binlik kitle var, bu 8 binlik kitlede sınavları ne pahasına olursa olsun on-line yaptırmak için uğraşan bir kitle var ve sadece onların görüşleri üzerine bize bir tavsiye kararı geliyor, hâlbuki aksi görüşte olan çok daha fazla kişi var, çok daha fazla öğrenci var, yani onların görüşleri tabii ki yansııyor çünkü onlarda zaten aykırı bir uygulama yok, biz yüz yüze sınav yapıyoruz ne desin çocuk? O da “Yüz yüze sınav devam etsin.” diye bir başvuru yapamıyor. Dolayısıyla, bir mağdura yönelik bir karar burada söz konusu değil yani hani bundan şikâyetçi olan kadar sınavların yüz yüze yapılmasını savunan da ciddi sayıda öğrenci var. Bu bütün Türkiye’de de böyle oldu “Üniversiteler tekrar geri açılsın.” diye bir sürü kampanyalar başladı diğer üniversite öğrencileri tarafından.

Yani sonuçta, biz çalıştık, çabaladık her türlü önlemi aldık, her türlü masrafı ettik ve kampüsümüzde geçen dönem, bu dönem de devam ettik ara sınavlara başladık, ne zamanki vaka sayısı 50 bini geçti geçen hafta sonu, ara sınavları bayram ertesine kadar erteledik ama umut ediyorum, inşallah, bayram ertesine gene makul sayılara geri gideriz yani tamam, sağlık önemli ama bu ülkenin eğitimini kaybetmesinin bundan on sene, yirmi sene sonraya inanılmaz bir etkisi olacak. Bunu ortadan kaldırmak için hep beraber, hepimiz bir çaba sarf etmeliyiz diye düşünüyorum. Şu anda görülmeyen bir düşman bu yani virüsten çok daha büyük bir düşman bu. Şu anda iş yerleri, firma sahipleri herkesin insan

kaynakları departmanlarına söylediği bir cümle var “Corona dönemi mezunlarını işe almayın.” diyorlar. Bu, bugünden başladı. Artık “corona dönemi mezunu” diye bir kavram oluştu. Tabii, öğrenci bunun farkında değil, öğrenci için bugün, ne güzel, evinde arkadaşının yardımıyla 3,5 ortalama tutturmak çok keyifli tabii ki ama yani bunun bir de... Ama bizlerin bunların içinde kalmamamız lazım, bizim bunun bir adım ötesine geçip düşünmemiz lazım diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tabii, gelecekle ilgili endişe verici.

Ben çok teşekkür ediyorum Sayın Hocam.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ - Evet bu da daha önceki gün aldığımız, Türk Standartları Enstitüsünden aldığımız Güvenli Kampüs Belgesi. Denetimden geçtik.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani onu ben de gördüm geldim, bir ara kızımı getirdim öyle elini kolunu sallayarak giremiyorsun, bütün o önlemlerden geçip ondan sonra geçebiliyorsun. Önlemler için de teşekkür ediyoruz.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Rica ediyorum efendim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Şimdi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla ilgili dosyayla devam edeceğiz.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Biz müsaadenizi istirham edebilir miyiz? Kalkalım mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tamam Sayın Hocam, sizi yolcu edebiliriz. Buyurun.

Sayın Hocama soru var mı?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Başkanım, bir soru...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun Ali Haydar Bey.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hocam, ben ikna oldum anlatımlarınızdan samimiyetle ama bu işin size veya sizin uygulamanıza bırakılmaması gerektiği kanaatindeyim. Bu ülkede bir Bilim Kurulu var, ona dair bir merkezî karar almak zorunda. Tedbirler sadece sizin üniversiteniz, başka üniversiteler üzerinden değil, bütün eğitimdeki sektörler üzerinden ya uygulanmamalı ya da uygulanmalı yani bir merkezîyet olmalı. Sizin üniversiteniz iyi uygulamış, sınavları yüz yüze yapmış, başka bir üniversite farklı olur. Siz öğrenciler arasındaki eğitim seviyesindeki farklılıkların ya da başarının veya başarısızlığın veya emeğin karşılığını almak isterken aynı şey diğer üniversitelerde de olmalı, devlet üniversitelerinde de olmalı. O yüzden merkezî bir kararla bence bu sağlanmalı ve kararın gereği hep beraber ülke genelinde uygulanmalı.

Başka bir kaygım daha Hocam, bunu samimiyetle soruyorum, üniversiteniz için değil. Şimdi, ders notu başarı durumuna göre bir öğrenciden bedel alma-almama dengeniz var mı? Yani bu hususta üniversitenin bir ekonomik kaybı da oluyor mu, olmuyor mu Hocam? Lütfen, saygısızlık olarak algılamayın ama sizin üniversiteniz için değil, başka üniversiteler için de geçerli olabilir bu durum. Öğrenci başarı ortalaması artıyor yani üniversitenin talep edebileceği miktar ona göre orantılı ise gelir kaybı da olabiliyor, onu şahsınıza sormak istedim.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Hayır, hayır yani...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Hocam, bir saniye...

Hüda Hanım, aynı konu mu?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – O zaman Hüda Hanım’ın da sorusunu alalım, ikisine birden cevap verirsiniz.

Buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Öncelikle, bütün misafirlerimize hoş geldiniz diyorum.

Bu değerlendirmeler, konuşmalar hayırla sonuçlasın diliyorum.

Her bir konu, çocuk konusu da, tabii ki emekçi, işçi konusu da, çalışan konusu da her biri kendi şahsına münhasır, gerçekten değerli ve önemli. Fakat Atılım Üniversitesindeki hocamızı dinlerken çok daha kolektif, çok daha toplumsal bir sorununuzun aslında ufak bir yansıması olarak gördüm olayı ve gerçekten içim acıdı. Evet, corona bir virüs problemi olarak toplumda, yeryüzünde ciddi anlamda insanlığı tehdit eden bir durum ama özellikle günümüzde bizim halkımızı, toplumumuzu, insanlığı tehdit eden en önemli sorunlardan bir tanesi yozlaşma virüsüdür. Biz, gençlerimize bugünkü atmosfer içerisinde kolaycılığı teşvik eden, kolay yoldan sonuca varacak güvensiz bir ortamı, yolu, metodu sistemleştirerek teşvik edici olmamalıyız yani yöneticiler, vekiller, idareciler olarak da bizler bu yolu açanlar olmamalıyız. Bir kurum kendi tüm tedbirlerini alarak verileriyle birlikte ortada yani başka bir şey diyemiyoruz. Burada, gençlerin her türlü güvenliğini sağlayarak eğer bu ortamı, bu eğitim imkânını gerçekleştirmeye çalışıyorsa ki pek çok kurumun “online” adı altında da kolaycılığa gittiği böyle bir süreçte –tamamen bir kolaycılık yolu olmuş, her tür hizmetin artık böyle sorumluluktan çıkarıldığı bir kolaycılık- sadece gençlerin değil, tüm yetkililerin, yetki alanlarında olan herkesin inanılmaz bir şekilde istismar edildiği böyle bir süreçte, gençlere bire bir emeğin kıymeti anlaşılarak, emeğin kıymeti öğretilerek, verilerek bunun değerlendirilmesi çok anlamlı olur. Burada, tam da bugün, aslında, gençliğimizin kolay yoldan başarıya, kolay yoldan diplomaya, kolay yoldan mevkilere, makamlara gelme gibi, tam da sorunların dibe vurduğu bir dönemde, doğrusu, etiğin, ahlakın, vicdanın, ehliyetin, liyakatin esas alınarak, emeğe saygının esas alınarak değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyoruz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ben de teşekkür ediyorum.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Ben de birkaç kelime söyleyebilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun Sevdâ Hanım.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de herkese hoş geldiniz diyorum. Emeğinize sağlık hepimizin.

Şimdi, benim de 7’nci sınıfa giden bir oğlum var Hocam. İlk dönem biraz oturdu derse falan, işte on-line sınavlar oldu. Karne zamanı geldiğinde bir baktık, çok yüksek notlar. Tabii, ben hemen okulu aradım, dedim ki: “Siz şimdi bu yüksek notları verdiniz, biz, ikinci dönem bu çocuklara bu dersleri açtıramayız.” Tabii, bazı veliler de farklı düşünmüş ama kaldı ki sonuçta, evet, ikinci dönem çocukları oturtamıyoruz artık dersin başına. Ha, bazı aileler belki baskı uyguluyordur, belki teşvikle, tahrikle falan derken ama inanın, veliler çok zor durumda. Sizin alanınız üniversite ama bir eğitimci olarak, bir de bakış açınız hakikaten çok kıymetli bizim için sizi dinlediğimizde. Yani bu sürecin kısa ve geçici bir süreç olduğuna ve bu dönemi yeniden toparlamak gerektiğine ilişkin belki de bir çalışma yapmak gerekecek çünkü biz çocuklara artık anlatamaz durumdayız, değil mi? Birçok veli de beni arıyor farklı sınıflardan. Mesela, 7’nci sınıf temel sınıflardan biri, ben oğlumun öğrendiğini düşünüyorum açıkçası, bu dönemki konuları öğrenmediğini düşünüyorum. Ama öyle sınavlar yapılıyor ki dediğiniz gibi, hepsi birbirinden alıyor, bir çocuk sabahın erken saatinde sınava giriyor, öğleden sonra diğerleri zaten soruları öğrenmiş bir şekilde sınava giriyor ve sonra da karneler geliyor yüksek notlarla. O yüzden, belki bu eğitim anlayışına, coronadaki eğitime ilişkin yeni bir bakış açısına ihtiyaç var. Siz ne düşünüyorsunuz, bunun önüne nasıl geçebiliriz bir eğitimci olarak? Ben bunu merak ediyorum.

Çok teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Sayın Hocam, buyurun, şimdi sözü size veriyoruz.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Az önce söz edildi sanıyorum. Siz mi söz ettiniz? Hakikaten, bu konu çok önemli yani Bilim Kurulu seviyesinde, Millî Eğitim Bakanlığı seviyesinde, YÖK seviyesinde bu konunun çok ciddi konuşulması lazım. İşte, turizm bu yazın konusu olabilir, restoranlar bu ayın konusu olabilir ama bu eğitim ülkenin geleceğinin konusu ve bu konunun çok ciddi konuşulması lazım. Yani neden açılmadı üniversiteler? Bir tek yurtlar nedeniyle açılmadı, ben size söyleyeyim, yurtları açmayı devlet göze alamadı ama açılabilirdi, belli sayılarda açılabilirdi; bütün oteller kışın boş kaldılar yani turizm sezonu bitti, belki otellere yerleştirilebilirdi çocuklar. Tabii, bunlar beni aşan konular yani ben, sonuçta, bir üniversiteden sorumluyum ama devlet buna belki de azmetseydi, yurtları açmanın da yolunu bulabilirdi.

Şimdi, bakın, iki yıllık meslek yüksekokulları var. Geçen sene girenler bir sömestir okudular, bu yaz diploma alıyorlar. Bunlar sağlık teknisyeni olarak çalışacaklar, az evvel “Teknisyen sayısını artıralım.” dendi. İşte odyometri teknisyeni yetişiyor şu anda bir sömestir okula giderek; işte acil tıp teknisyeni yetişiyor bir sömestir okula giderek. Yani tıp fakültesi öğrencileri, mühendislik öğrencileri... Tamam, bazı disiplinlerde belki bir parça daha uzaktan olabiliyor ama Türkiye’de, bizim eğitim sistemimizde her şey sınav maalesef. Amerika’da her şey sınav değildir ama Türkiye’de her şey sınav, çocuk ancak sınavla öğreniyor, sınav olmadan öğrenme motivasyonunu öğrencilerde sağlamanız çok zor. Sınavları da böyle yaptığınız noktada öğrenme olayı şu anda bitmiş durumda.

Ben bir rektörüm, üniversitenin sahibi değilim, vesairesi değilim ama çok samimiyetle söyleyeyim, bu süreçte üniversite zarar etti. Dediğim harcamaları yaptık; elektrik yaktık, doğal gaz yaktık, suyumuzu harcadık, her şeyimiz çalıştı.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Sayın Rektörüm, bu ne kadardır? Yani demin bahsettiniz, 1,5 milyon dediniz, bir cihaz aldık, ne kadar olabilir ki? Yani 1 öğrenci 100 bin lira ödüyor neredeyse size, anlayamadım söyledığınızı.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Toplam 1,5 milyon harcadık, öğrenci başına değil.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Herhâlde yani öğrenci başına nasıl harcayacaksınız? 1,5 milyon liradan bahsettiniz.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Tabii, 1,5 milyon lira harcadık.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Öğrenci 70-80 bin lira ödeme yapıyor, sizin üniversitenizde ne kadar bilmiyorum da yani bu, ciddi bir para değil, bunu söylemeye çalışıyorum, çok ciddi bir para değil.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Çok ciddi bir para değil tabii ama hiç de harcamayabilirdik, başka hiçbir üniversite harcamadı bunu.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Onu anladım da yani çok ciddi para derken...

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Hayır, yok, çok ciddi para olarak...

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Öğrencinin parası yani.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Çok ciddi para değil tabii, onu söyleyeyim. Ama onu da söyleyeyim, vakıf üniversitelerinde bizim öğrenciden aldığımız yıllık ortalama ücret 25 bin lira, öyle 70-80 değil çünkü üniversitenin bütçesini de ben yapıyorum, tüm gelirleri giderleri biliyorum. Yani öğrenci başına aldığımız ücret, kâğıt üstündeki ücretimiz 50 bin ama gerçekleşen ücret 25 bin çünkü öğrencilerimizin yarısı burslu okuyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tamam Hocam.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Burs anlamıyla zaten sormuştum.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Yok, kesinlikle değil, yani o konuda da değil. Çünkü bizim burs kurallarımız çok keskin. Yani biz her bölümün ilk yüzde 5'ine burs veriyoruz başarılı olanların. Dolayısıyla, herkes 4 de tutursa yine biz yüzde 5'e verdiğimiz için o değişmeyecekti.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hocam, çok özür dilerim, bu soruyu aslında sormak, yönleltmek istemezdim ama siz burada olduğunuz için bu soru size soruldu, başka üniversite olsaydı. Bu genel anlamıyla bir şey. Özel üniversitenin eğitim ve kâr arasındaki o denge, hani siz burada olduğunuz için soruldu, lütfen sizinle ilgili değil. Sizin okulunuz daha ciddi davranmış, ilgili davranmış; yüz yüze, bir araya getirmiş; başarıyı, emeği kıstas göstermiş, keşke merkezi olsaydı. Bakın, talebimiz buydu, merkezi olsaydı ama siz burada olduğunuz için bu soru size soruldu, lütfen yanlış anlamayın.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Estağfurullah, rica ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Peki, Hocam, teşekkür ediyoruz verdiğiniz bilgiler için. Sizi yolcu edebiliriz.

PROF. DR. MEHMET YILDIRIM ÜÇTUĞ – Rica ederim, biz çok teşekkür ederiz. Sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Siz de sağ olun.

Değerli arkadaşlar, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla ilgili dosyayla devam edeceğiz. 2019/16891 no.lu başvuruya ilişkin olarak kurumun verdiği kısmen tavsiye kısmen ret kararı doğrultusunda işlem yapılmadığını görüyoruz.

Konuyla ilgili sözü kamu denetçimiz Sayın Celile Özlem Tunçak Hanımefendiye veriyorum.

Buyurun.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Teşekkür ederim Başkanım.

Burada, bir gazeteci vatandaşımız, bankaya bir işlem yapmak üzere gittiğinde sarı basın kartının resmî kimlik belgesi olarak kabul edilmediği, bunun yanı sıra cep telefonu numarası paylaşmadığı gerekçesiyle bahse konu bankacılık işleminin yapılmadığı, cep telefonu bilgisinin mevzuat uyarınca kişisel veri kapsamında olduğu, hiç kimsenin baskı yoluyla kişisel verisini paylaşma zorunda bırakılamayacağını iddia ve şikâyet ederek kurumumuza başvurmuştur.

Yürütülen inceleme ve araştırmada, basın kartının hukuki statüsü, bankacılık işlemlerinde kişisel veri niteliğindeki cep telefonu bilgisinin talep edilip edilemeyeceği yönünde dosyayı inceleme araştırmaya aldık. İdarelerinden bilgi ve cevaplarımız... Özetle, MASAK tarafından 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkındaki Kanun'un 3'üncü maddesinde, bankacılık işlemleri sırasında kişilerin kimliklerini tespit etmek zorunda oldukları, kimlik tespitine esas belge nevilerini belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkili olduğu, 5549 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak çıkartılan yönetmelikte de suç gelirlerinin aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesine dair tedbirler hakkındaki yönetmelikte 14/12/2017 tarihinde yapılan değişiklikle 6'ncı maddesi ikinci fıkrası (a) bendinde Türk uyruklu gerçek kişilerin TC nüfus cüzdanı, TC sürücü belgesi veya pasaportun yanı sıra üzerinde TC kimlik numarası yazılı bulunan özel kanunlarında resmî kimlik hükmünde olduğu açıkça belirtilen kimlik belgelerinin de gerçek kişilerde kimlik tespitinde kullanılabilecek belgeler arasına dâhil edildiği, Tedbirler Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinde gerçek kişilerin kimlik tespitinde ilgilinin adı, soyadı, doğum yeri, tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü, numarası, adresi ve imza örneği, varsa telefon numarası, faks numarası, elektronik posta adresi, iş ve mesleğine ilişkin bilgiler ile Türk vatandaşları için bilgilere ilave olarak anne, baba adı, TC kimlik numarası bilgilerinin alınacağını belirtildiği; bu itibarla, müşterinin kimlik tespitinde telefon numarasının alınması zorunlu bilgiler arasında bulunmadığı değerlendirilmedi kurumumuza iletilmiştir. BDDK tarafında ise Basın Kartı Yönetmeliği'nde belirtilmiş olan, anılan yönetmeliğin "Basın Kartının

Niteliği” başlıklı 5’inci maddesi (1)’inci fıkrasının “Basın kartı, bu Yönetmelikte belirtilen kişilere verilen resmi nitelikte bir kimlik belgesidir.” hükmünün amir olduğu; bununla birlikte, Tedbirler Yönetmeliği’nin bir kimlik belgesinin bankacılık işlerinde kullanılmasının özel kanunlarda resmî kimlik belgesi hükmünde olması gerektiği şartı arandığının açıkça belirtildiği, oysa ilgilinin talebine konu basın kartının kanun ile değil, yönetmelik hükümlerine göre belirlendiği dikkate alındığında, basın kartının bankalarda kimlik tespitinde esas belge niteliğinde olmadığı değerlendirildiği, bu konudaki nihai değerlendirmenin MASAK’a ait olduğu düşünüldüğü kurumumuza iletilmiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kuruluna cep telefonu bilgisinin kişisel veri sayılıp sayılamayacağı hususunu da sorduğumuzda, cep telefonu bilgisinin elde edilerek kullanılmasının kişisel verilerin işlenmesi faaliyeti bankaların veri sorumlusu, kendilerine ait cep telefonu bilgisi işlenen kişilerin ise ilgili kişi olduğu, bu itibarla bankalar tarafından ilgili kişinin cep telefonu bilgilerinin işlenmesi faaliyetlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirmesi kurumumuza iletilmiştir.

Kararımızdaki neticede, biz de cep telefonu bilgisinin talep edilip edilemeyeceği hususu hakkında müşterinin kimlik tespitinde cep telefonu numarasının alınmasının zorunlu bilgiler arasında bulunmadığı, bu bilgiyi elde etmeye yönelik uygulamanın 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun ‘Genel İlkeler’ başlıklı 4’üncü maddesi uyarınca kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur: “Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma. Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme. İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.” hükmünün ihlali anlamına geldiği değerlendirilmesinde bulunularak, uygulamanın, bankacılık sektöründe yer alan tüm aktörler nezdinde sonlandırılmasına yönelik gereğinin yapılması hususunda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna tavsiyede bulunulmuştur. Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurulunun, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun 65’inci maddesindeki denetim yetkisine dayanarak bankalara bu hususta farkındalık yaratması, bu hususta tavsiye kararda bulunması, kişisel veri olduğunun hatırlatılması istenmiştir.

Basın kartının hukuki statüsü bağlamında ise, basın kartının resmî nitelikli bir kimlik belgesi olduğu ancak bir kanun metniyle değil, yönetmelik hükümlerine göre belirlendiği dikkate alındığında, Tedbirler Yönetmeliği’nin 6’ncı maddesi ikinci fıkrası (a) bendi hükmü sadedinde bankacılık sektöründe kimlik tespitinde geçerli belge olarak kabul edilebilmesi mümkün olmadığı gerekçesine istinaden basın kartının bankacılık işlemleri sırasında resmî kimlik belgesi olarak kabul edilmesi talebi hakkında ret verilmiştir. Burada kanuni bir düzenleme gerekmektedir. Bu anlamda, Komisyonumuzca da değerlendirilmeye alınmasını kurum olarak dikkatinize sunmaktayız.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Şimdi, söz konusu başvuruya ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere sözü BDDK temsilcimiz Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanı Sayın Yavuz Yumrukuz’a vereceğim.

Yalnız, sözü vermeden önce bir hatırlatmada bulunayım: Türkiye Büyük Millet Meclisi, millet adına denetim yapar, millet adına karar alır ve saygınlığı tartışılmaz. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir kuruma bir davet iletildiği zaman en üst düzeyde yani genel müdür ve üstünde bu davete katılım sağlanır. Sizde ufak bir sorun yaşanmış, bunun tekrar yaşanmamasını rica ediyorum.

Buyurun.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Sağ olun Başkanım.

Sayın Başkanım, kısaca o hususla ilgili bir açıklama yapmam gerekirse BDDK 1 Başkan, 5 Başkan Yardımcısı, 18 daire başkanı ve yaklaşık 300 meslek memurundan oluşan, mürekkep küçük bir kurum aslında yani butik bir kurum buradaki diğer kamu kurumlarıyla kıyaslandığında, yaklaşık 350 civarında personelle kamu hizmeti vermeye çalışıyor, gayret ediyor. Dolayısıyla, sizin yazınız öncelikle bizim Başkanlık makamınıza geliyor, Başkanlık makamınıza gelen yazıda herhangi bir unvan veya pozisyon sınırlaması getirilmediği görüldüğü için silsile içerisinde başkan yardımcısına ve gereği için bana tevdi ediliyor ve o çerçevede bir başkanlık oluru çıkardık. Dolayısıyla, eğer yazınızda Başkan beyin veya başkan yardımcılarının birisinin katılımını açık bir şekilde belirtmiş olsaydınız kendileri eminim ki katılma yönünde bir irade göstereceklerdi tabii ki.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin çerçevesini çok kısa çizdim ya, yani buradan bir davet gelirse artık hiçbir açıklamaya gerek duyulmaması gerek.

Buyurun şimdi konuyla ilgili...

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Şimdi, konuyla ilgili olarak savunmamızı şöyle yapacağız: Şimdi, Sayın Kamu Denetçimizin de özetlediği mevzuata baktığımız zaman 3 tane düzenleme var konuyla ilgili bir çerçeve çizen veya bir şeyler söyleyen. Bunlardan birincisi, MASAK mevzuatı ya da Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ya da kamuoyunda bilinen tabiriyle “kara para” mevzuatı. Kara para mevzuatı, OECD FATF çerçevesinde, bilindiği üzere, bunların yayınladığı uluslararası kurallar var ve bu kurallara binaen bu mevzuat çok katı bir şekilde, bire bir çeviri olarak MASAK tarafından düzenleniyor ve ülkeler bu kurallara uyum sağlamadıkları takdirde kara listeye alınma riskiyle karşı karşıya kalıyorlar. Dolayısıyla, çok önemli ve bizim kurum olarak ya da kamu idareleri olarak çok da müdahale edemediğimiz bir mevzuat seti. Bu kara para mevzuatının sorumlusu kim diye baktığımızda, BDDK değil, Mali Suçları Araştırma Kurulu, Maliye Bakanlığına bağlı bir başkanlık. Dolayısıyla, bankalar, bu mevzuat uyarınca, Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun’da sayılan yükümlülüklerden birisi. Ne tür yükümlülükler var diye baktığımızda, 6 tip yükümlülük sayılmış ve bu yükümlülükler içerisinde en önemlisi de kimlik tespit yükümlülüğü. “Kimlik tespitinin bankalar nasıl yapmalı?” sorusuna da cevap verilmiş bu düzenlemelerin içerisinde. Kimlik suretleri alınmalı, adres ve telefon bilgileri alınmalı ve bunlar sürekli surette teyit edilmeli. Yani gittiniz bankaya, bir hesap açtınız, bir sözleşme imzaladınız, orada sizin kimlik suretinizi almaları yetmiyor; sonra, iki ay, üç ay, beş ay sonra tekrar bankaya gittiğinizde, banka sizin kimlik bilgilerinizi, cep telefonunuzu, adresinizi tekrar teyit ediyor. Bu, şöyle bir kamusal fayda da sağlıyor: Ben bu görevden önce on dört yıl boyunca bankalar yeminli murakıplığı yaptım, çok sayıda soruşturma raporu, inceleme raporu düzenledim; biz vatandaşlara çoğu durumda kamunun değil bankaların bilgilerinden -daha güncel oldukları için- yararlanarak ulaşabiliyoruz. Onların ifadesini almamız gerektiğinde ya da onlara herhangi bir şekilde tebligat yapmamız gerektiği zaman bankacılık sisteminin sahip olduğu veri setini kullanarak ilgili kişilere ulaşabiliyoruz. Dolayısıyla, burada, bankalar aslında çok ciddi bir kamusal vazife de ifa ediyorlar bu telefon bilgilerini, adres bilgilerini güncel tutarak ve tüm vatandaşlardan isteyerek, dolayısıyla biz burada bir kamusal fayda da görüyoruz açıkçası ama öte taraftan, zaten bununla ilgili muhatap kurum da BDDK değil. Yani MASAK mevzuatı -dediğim gibi- uluslararası düzenlemeler çerçevesinde çok sıkı bir regülasyona tabi, uluslararası kurallara uymak zorundayız, bize her yıl denetime geliyorlar, gelmeseler bile muhatap kurum MASAK, bu konuda bir şey diyecekse de MASAK diyecek, MASAK götüş verecek, dolayısıyla bizim durduğumuz yer burası açıkçası.

Onun dışında, ikinci mevzuat, kişisel verilerin korunması mevzuatı. Kişisel verilerin korunması mevzuatı kapsamında da cep telefonu bir kişisel veri midir, banka tarafından bu bilginin müşteriden alınması mecbur tutulabilir mi vesaire bu tür tüm soruların cevabını verecek olan muhatap kurum Kişisel Verileri Koruma Kurumudur, yine BDDK değildir yani kişisel verileri koruma mevzuatı kapsamında BDDK'ya atfedilmiş...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kurumumuz zaten sormuş, Ombudsmanlığımız sormuş ve “kişisel veri” cevabını almış.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Tabii, tabii Sayın Vekilim.

Kararda zikredilmiyor ama üçüncü mevzuat da Tüketicilerin Korunması Hakkında Kanun, 6502 sayılı Kanun. Burada, müşterinin eğer kendisine yönelik bir haksız şart ileri sürüldüğünü, kendisiyle müzakere edilmeden kendisinin bir bilgi vermeye icbar edildiğine yönelik bir iddiası, bir düşüncesi varsa bu konuda muhatap kurum, başvuru yapacağı kurum da Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması Genel Müdürlüğüdür, TKGM'dir. BDDK'ye ve Bankacılık Kanunu'na yönelik hiçbir kapsam, hiçbir şey yoktur cep telefonu bilgisiyle ilgili, bizim bir düzenlememiz yok, bir zorlamamız yok bankaları bu anlamda. Dolayısıyla, biz bu konuda muhatap ve yetkili kurum olmadığımızı düşünüyoruz, savunmamızı da bu çerçevede sonlandırabilirim.

Saygılar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen?

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Arkadaşımız dedi ya “TBMM bizi davet etti, biz Başkanımız mı gelecek, Başkan yardımcımız mı gelecek, karar veremedik.” Geçen sene de gelmiştiniz diye hatırlıyorum, hatta, Başkanımız “Bir dahaki seneye gelmeyin.” dedi, rica etti, yine gelmiş arkadaşlar.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Başkan Vekili Yavuz Yumrukuz geçen sene gelmişti, ben tutanaklara baktım. Vekâletname vardı, süresiz bir vekâletnameyi kabul etmemiştii bankalar. Hatta, noterlerle ilgili bir sistem kurulabilir diye burada konuştuk.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Sayın Vekilim, bundan iki yıl önceki Karma Komisyon toplantısında benim alt pozisyonumdaki Şikâyet Yönetimi Grup Başkanımız katıldı, geçen yıl ben katıldım, bu yıl da yine Şikâyet Yönetimi Grup Başkanımızın ismini verdik. Sayın Vekilim, BDDK küçük bir organizasyon, bu tür işlemleri tevdi eden daire benim dairem, benim birimim, bütün kamu kurumlarına bu savunmaları yapan, bu mütalaaları oluşturan kişi benim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani BDDK'nin yapısını biz öğrenebiliyoruz, o konuda sıkıntı yok; tabii ki bir Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı gibi değilsiniz ama daveti gönderen yerin üstünde büyük bir yer yok, Türkiye'nin bir numaralı yeri, TBMM'den davet geliyor, bir bakanlıktan değil.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Öyle bir mütalaayla karşılaşacağımızı düşünmedik. Dediğim gibi, ben murakıplık yaptım yıllarca, KİT Komisyonu toplantılarında kamu bankaları görüşüldüğü zaman davetli olarak, murakıp olarak katıldım, orada bir yöneticilik vasfım da yoktu. Bu Karma Komisyon toplantısına iki yıl önce benim bir alt pozisyonumdaki Grup Başkanımız katıldı, geçen yıl ben katıldım, bugüne kadar biz hiçbir uyarı almadık bu konuyla ilgili.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Şöyle: Biz kabul etmiyoruz, bunu Başkana söylersiniz, buraya katılım sağlanacaksa daire başkanı ve üstü olacaktır.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Mutlaka Başkanım, iletirim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Haydar Bey, buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Komisyon üyelerimizin dâhil olduğu grupta “Önerisi olan arkadaşlar varsa konularla ilgili buraya yazabilir misiniz?” diyen galiba sekreteryayı tutan arkadaşımız. Onun üzerine, benim talebimle, bir önceki toplantımızda, bir genel işlem gördüğüm için, daha kapsayıcı, bireysel başvuruları değil de daha kapsayıcı, daha geneli ilgilendiren işlemler üzerinden burada gündem sağlarsak daha etkili olacağını konuşmuştuk birlikte. Sunduğunuz o kalın rapor üzerinden seçtik, ona da itirazım var. Şimdi, raporu, bu itirazım üzerine daha ayrıntılı okuduğumda sizden de o rapora daha kapsayıcı işlemlerin dâhil edilmesi gerektiği kanaatindeyim. Yani sizden o rapor gelirken de daha özel değil de daha kapsayıcı işlemlere yer vermeniz daha sağlıklı olacaktır diye düşünüyorum.

Önerim üzerine, sağ olsun Başkanımız dikkate alıp bunu dâhil etmiş, memnun olduk ama biz şurada hepimiz muzdaribiz galiba. Telefonla ilgili zaten “kişisel veri” denilmiş KVKK tarafından cevaben. “Bu iş MASAK’ın işi, bizlik bir şey değil.” diyorsunuz siz de. Zaten biz bankaya herhangi bir zorlama yapmıyoruz “Bunu illa alın demiyoruz.” diyorsunuz Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu olarak ama bunun muhatabı kimse onu davet etmek mi gerekir bilmiyorum ama uygulamada her türlü telefon... Bir mağazaya gittiğimizde dahi fatura kesilirken zorla “Fatura için gerekli.” falan denilip bir şekilde alınıyor ve bunun üzerinden de çok ciddi tacizler başlıyor. Yani biz defalarca reddettiğimiz bir numaradan defalarca aranıyoruz, taciz boyutuna geliyor. En son, açıyorum, bırakıyorum –yaşadık hepimiz- aynı numara ısrarla arıyor, bankalar yapıyor, başka kurumlar yapıyor. Bence bu telefon hususunun ciddi anlamda bir merkezî karara bağlanması için belki bir kanun mu olabilir, başka bir şey mi olabilir, bize de düşen bir yük var çünkü artık gerçekten cep telefonu... Bazı arkadaşlarımız da yaptı, ben biliyorum, pratikte yaşadık, bir milletvekili arkadaşımız bile paylaştı, sakıncalı bulmuştuk “Arayın isterseniz.” diye falan. Kişisel verilerin paylaşılması oluyor aslında o ve onun ihlali oluyor haklı olarak. Bizim de üstümüze düşen sorumluluklar var anladığımız kadarıyla ama sanırım, BDDK da bu konuda yetmiyor ve uygulama pratikte devam ediyor.

Burada, sarı basın kartında ben de Ombudsmanlığımıza katılıyorum, öyle bir düzenleme yoksa zaten gayet makul, kısmi kabul, kısmi ret vermiş, bizim kanaatimizce doğru olanı yapmış ama telefon konusunda bir çözüme ulaşabilmemiz bence kurumun ciddi başarısı olacaktır, gerçekten Ombudsmanlığın ciddi başarısı olacaktır. Bunu merkezî bir hükme bağlatabilmeliyiz bence.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bu telefon konusunda biraz farklı düşünüyorum çünkü sürekli insanları aldatma yoluna gitme durumları var; mesela, bankalarda kişiymiş gibi gidip para çekme gibi. Böylece, o kişiye hızlı ulaşım imkânı sağlanabiliyor. Mesela, ona mesaj geliyor “Hesabınızdan para çekilmek isteniyor.” diye. Onun için, ben cep telefonunu verilmesini bankalar açısından... Diğer mağazaların falan alması olur belki ama –“Reklam istemiyorum.” diyebilirsiniz- bankalarda bence vatandaşın telefonunun olması o vatandaşın hesaplarına bir gizli giriş olacağı zaman bilgilendirme açısından daha faydalı olur diye düşünüyorum.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – O da kabule bağlı olabilir.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Kabule bağlı olmalı.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Mesela, ben cep telefonu kullanmıyorum. “İlla cep telefonu” diyorlar. Bu, kabule bağlı. Ya, belki hiç işlem yapmıyor. Bankada hesabını açtırdı, vadeliye yatırdı köylü bir vatandaş ki belki de öyle biri. Ne bilişimden işlem yapacak, ne cep telefonu ne başka bir şey. Bu güvenlik de zaten bankanın sorumluluğunda olan bir güvenlik ama mecbur bırakmak başka bir şey. Tercihe bağlı olması lazım. Vermek istemiyorsa...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Buyurun.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Şöyle: Cep telefonunun banka ve banka dışı özel kuruluşlar tarafından istenmesi müşteriden ve müşterinin açık rızasıyla ancak paylaşılması zaten Kişisel Verilerin Korunması mevzuatı çerçevesinde düzenlenmiş, aslında bir düzenleme ihtiyacı bu anlamda yok. Ama biz BDDK olarak sorumlu kurum değiliz Sayın Vekilim. Yani Kişisel Verileri Koruma Kurumu kuruldu hatta Balgat'ta bildiğim kadarıyla binaları ve eğer bir ihlal olduğunu düşünüyorsanız, sizin kişisel verinizin başka bir tarafla paylaşıldığına yönelik herhangi bir şüpheniz varsa bu kuruma başvurabiliyorsunuz ve bu kurum tarafından incelemeye tabi tutuluyor konu ve eğer bir ihlal varsa da bunun idari müeyyidesi var, yaptırımı var benim bildiğim kadarıyla. Dolayısıyla o kısım öyle.

Bankalar konusunda da sayın vekilime katılıyorum. Eğer cep telefonu vermezseniz mobil bankacılık, internet bankacılığı ve birçok bankacılık hizmetinden yararlanabilmeniz zaten hiçbir suretle mümkün değil çünkü her şey cep telefonuyla artık günümüzde yani bu para yerine geçiyor, bununla, artık kare kodla markete gittiğinizde alışveriş yapabiliyorsunuz, ATM'den para çekebiliyorsunuz. Cep telefonu olmadan zaten hiçbir şey yapamıyorsunuz. Yani şube bankacılığı artık son üç dört yıllık zaman zarfında iyice geride kaldı. Günümüzdeki bankacılık işlemleri artık yüzde 80-90 mertebesinde dijital ortamda gerçekleşiyor. Tabii ki eğer vatandaşın takdirine bırakılacaksa “Benim cep telefonum yok.” diyorsa vatandaş zaten “Varsa cep telefonu istenir.” diyor MASAK düzenlemesi. Dolayısıyla, cep telefonu olmadan da hesap açabilir müşteriler, o konuda bir beis yok. Bize o yönde bir şikâyet gelirse biz zaten gereğini yaparız, ilgili bankayı uyarırız.

Saygılar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Peki, teşekkür ediyoruz.

Hüda Hanım, buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kısaca bir şey ilave etmek istiyorum. Yani durum gösteriyor ki verilen örnekler göstergesinde olduğu gibi, kırsalda yaşayan, teknolojiyle pek de ilişkisi olmayan bir vatandaşımızın pek de ihtiyacı olmayacaktır fakat bu teknolojik bir çağda hemen hemen attığımız her adımın on-line ve cepler üzerinden gerçekleştirildiği böyle bir dönemde bunun kaçınılmaz bir ihtiyaç da olduğu göz önünde bulundurularak mevzuatta güncellemelerin yapılması kaçınılmaz görünüyor.

Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun Özlem Hanım.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Başkanım, tüm konuşulanlara katılmakla birlikte gözden kaçan bir nokta var: Tabii ki çok dijitalleştığımız bir dünyada, hele ki bu corona nedeniyle de her bir işlemin -demin bahsettiği gibi Hüda Vekilimin- on-line olduğu bir dönemde buradaki olay, cep telefonu demek cep telefonu numarası demek değil. Birçok işlemimizi cep telefonundan yapıyor olabiliriz ama cep telefonumuz kişilerle veya yerlerle paylaşılarak yapılıyor anlamında değil. Biraz evvel gene belirtildiği gibi, cep telefonu olmayan kişilerin de bankacılık hizmetlerinden faydalanması gerektiği de insan hakları çerçevesindedir. Burada ben -lafın uzunluğunda herhâlde kayboldu- özellikle burada başvuruların isimlerini söylemeden konuları anlatmaya çalışıyorum. Buradaki gazeteci kişinin de kızının okul taksidini yatırmak için tek seferlik bir işlemde telefon numarası isteniyor ve kimlik tespitinde sarı basın kartının kabul edilmemesi. Burada, açıkça kanunda yazması gerektiği ifade edildiği için MASAK'ın düzenlemesinde, buna “ret” verdik zaten. Ama telefon numarasına gelindiği zaman, MASAK'ın yine aynı düzenlemesinde “Varsa telefon numarası...” diyor. Biz, o yüzden sorduğumuzda da “kişisel veri” denildi ama zaten kişisel verinin işlenmesi, paylaşılmasındaki bir şikâyet başka bir

şekilde. Onun savunulacak hiçbir yanı yok. Burada esas, bu veriyi alma hususunda kişinin varsa vermesi gereken bir bilgiyi vermeme tercihinde bankanın bu işlemi yapmaması hususu bize şikâyet edilmektedir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Sorun orası, doğru.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Sorun burada. Burada da BDDK’yı şu şekilde biz muhatap aldık: Yani biz bunu Kişisel Verileri Koruma Kurumuna göndererek de dosyayı hani nihayetlendirebilirdik. Gene onlardan bu konuda genel bir mevzuat çerçevesi, ilke kararı alınması istenebilir, bunlar her zaman açık. Fakat bu anlamda, bankacılık... MASAK, tamam, kara paranın aklanması şeklindeki faaliyetlerin denetimini yapıyor da BDDK’nin de bankaların bankacılık faaliyetlerinin bu düzenlemeye göre yapılıp yapılmadığını denetleme görevi olduğunu düşünüyorum Bankacılık Kanunu’nun 65’inci maddesine göre. Biz, burada “Mevzuatta bir değişiklik olsun.”u irdelemedik. Mevcut mevzuatta varsa denilenden, bunun BDDK’nin bankalara, varsa, istenecek bir belgenin zorla istenilip de verilmemesi hâlinde bankacılık işlemlerini yapmama hususundaki uygulamanın değerlendirilmesini, BDDK’nin bu yöndeki denetimlerinde bu konuya dikkat çekilmesini yazdık. Ama sürekli BDDK’nin “Benim burada yetkim yok.” diyerek topu taca atması, değişik kurumlara atmasına da madem “Biz yetkili değiliz.” diyor, bundan sonraki konularda biz başka kurumları muhatap alalım. BDDK’nin hangi yetkileri var, onu kendileri bize cevaplarlar ama olan yetkilileri kullanmakta, etkin kullanmakta... Özellikle finans sektöründe, bankacılık sektöründe tabii ki hassas dengeler var; bunun da farkındayız kurum olarak ama tüketicinin de sadece tüketici mahkemelerine başvurması yönüne itilmesi değil, daha işlemin başında bu konularda, bankacılık üzerinde biraz daha etkin denetimin yapılmasını isteme yönünde bu, BDDK’yi muhatap almamız. Diğer dediği, Kişisel Verileri Koruma Kurumu da tavsiye niteliğinde veya ilkesel nitelikte kararlar veriyor. Bunun denetimini yapılacak olanın BDDK olduğunu düşünüyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Teşekkür ediyorum.

Yani daha net anlaşıldı.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Biz iştirak edemiyoruz Vekilim ama yani nasıl bir prosedür, bilemiyorum ama detaylarını konuşabiliriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Tamam, yani bundan sonra başka ilgili kurumla ilgili bir tavsiye kararlarında bulunuruz. Yani demek, BDDK bu işin dışındaysa...

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – O zaman ne iş yaptığını merak ettim ama inceleyeceğim ben ne yaptığını.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Her zaman bilgi veririz size yani bir toplantı yapabiliriz.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Evet, onu bildirirseniz sevinirim. Hani bunu yapmıyorsunuz da ne yaptığınızı kurumumuza bilgi verirsiniz...

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKANI YAVUZ YUMRUKUZ – Bankacılık Kanunu’na bakarsanız BDDK, bir mikro ihtiyati denetim otoritesidir. BDDK bankaların mali bilgilerini inceler. BDDK’nın aslında tüketici haklarına yönelik dokunan Bankacılık Kanunu’nda herhangi bir hüküm veya vazedilen herhangi bir yükümlüğü yoktur ama kamuoyunda bankalarla ilgili bütün şikâyetlerde muhatap kurum BDDK kabul edildiği için...

ALT KOMİSYON BAŞKANI AHMET SALİH DAL – Yani mesele anlaşıldı aslında Yavuz Bey.

Ben teşekkür ediyorum.

Böylece, tüm kurum ve kuruluşlarımızı dinlemiş olduk.

Değerli katkılarından dolayı tüm alt komisyon üyelerimize, kamu denetçilerine, kamu kurum ve kuruluşların değerli temsilcilerine ve katılımcılara teşekkür ediyorum. Elinize emeğinize sağlık. Hayırlı günler diliyorum.

Kapanma Saati: 16.19

